

Følgrebrev til programkomiteens forslag til program for Rødt Bergen

Programkomiteen i Rødt Bergen har bestått av Per Arne Flatberg (leder), Torill Wistner, Kjell Henriksbø, Erik Falkanger Urheim, Rasmus Vabø Langeland, Rose Maiken Flatmo og Maria Berntsen Teksle (til 10. juni). Mailiss Solheim-Åkerblom har vært observatør i arbeidet på vegne av bystyregruppen.

Komiteens arbeid

Komiteen har i perioden fra 8. April til 15. September arbeidet med programmet. Det er gjennomført fire fellesmøter og en lang rekke mindre gruppemøter. Komiteen bestemte på sitt første møte å delegere ansvar for underkapitlene mellom de enkelte i komiteen, som så har arbeidet med kapittelet alene eller sammen med andre i komiteen. Komiteen har tatt fellesbeslutninger om saker det har vært uenighet om og står samlet bak forslaget.

I prosessen ble omlag 100 organisasjoner sammen med lagene i Bergen invitert til å gi innspill til programmet. I alt 30 organisasjoner ga innspill innen fristen, mens rundt ti andre organisasjoner har gitt innspill i ettertid. Det ble også avholdt et innspillsmøte som medlemsmøte i Rødt Bergen.

Ett av lagene valgte å sende samlet innspill til programmet. I tillegg har Bystyregruppen gitt mange og nyttige innspill, og programkomiteen har vært i innspillsmøter med omlag ti organisasjoner.

Om programmet

Det har vært et tydelig ønske fra medlemsmøtet og fra komiteen om å redusere programmets omfang. Det har vi ikke klart. Det er et stort engasjement rundt kommunens politikk og det er tilsvarende mange ønsker om forbedring. Programforslaget endte derfor opp med totalt 394 kulepunkter. Det er urealistisk at alle kan foreslås i Bystyreperioden, og et sentralt punkt for strategikomiteen vil etter programkomiteens mening være å prioritere de viktigste tiltakene.

Dissenser

På fire områder har ikke programkomiteen blitt enige og derfor levert dissensforslag. Det gjelder spørsmålet om hvor det skal være miljøfartsgrense (Linje 679-682), forholdet til el-sparkesykler (Linje 683-685), hvilken holdning vi skal ha til Ringvei Øst (Linje 693-696) og lokasjonsvalg for Bergen Havn (Linje 866-870). Resten av programmet er støttet av en samlet programkomite.

Viktige politikkendringer

Det nye programforslaget legger opp til at kommunen i større grad tar ansvar for utviklingen av livene til Bergens befolkning. Programmet foreslår blant annet at det opprettes et kommunalt boligbyggelag og en kommunal matvarekjede for å møte de mest ekstreme

kostnadsendringene for vanlige folk. Forslaget legger også opp til at svært mange av tjenestene som i dag finansieres ut fra et "kost-prinsipp" i mye større grad skal finansieres over skatteseddelen. Det er samtidig opplagt at det må skje gjennom en omfordeling av skatteinntekter fra stat til kommune.

Programmet har en betydelig skjerping av boligpolitikken med blant annet makspris på utleieboliger, strengere begrensning av korttidsutleie og forbud mot å la boliger stå tomme som konkrete tiltak.

Programforslaget legger også opp til en tydeligere avklaring om Bybanen. Programkomiteen mener kompromissforslaget som ble arbeidet fram sommeren 2025 er et godt utgangspunkt for utbyggingen av Bybanen og er tydelig på at bybanen må bygges videre - først til Åsane og så mot vest.

Endringsforslag

Det er programmøtet i Rødt Bergen som bestemmer hvordan det endelige programmet skal være. Der har alle medlemmer like mye de skal ha sagt. Er det ting som mangler i programmet, noe du er uenig i eller vil ha omformulert? Da har du muligheten til å fremme forslagene i [dette skjemaet senest 11. Oktober](https://forms.gle/EQCnfTx1poaPCfQ8) <<https://forms.gle/EQCnfTx1poaPCfQ8>>. Fristen er endelig og du kan ikke regne med at forslag som kommer inn etter dette blir behandlet.

Avslutning

Programkomiteen takker for tilliten. Arbeidet har vært både interessant og krevende. Vi ser fram til en god debatt og mange gode forslag på programmøtet. Nå oppfordrer vi til livlig debatt i lokallagene, og stiller gjerne opp for å innlede om programmet.

Bergen, 16. September 2026
Programkomiteen

1 Kamp mot Forskjells-Bergen

2 Rødt setter kampen mot klasseskillene i Bergen, Norge og verden aller høyest.
3 Valgprogrammet vårt skal redusere forskjellene i makt, rikdom, muligheter, helse, livskvalitet
4 og frihet som skaper et klassesdelt Bergen.

5 Rødt mener skatteseddelen skal finansiere velferdsstaten, i stedet for usosiale tiltak som
6 bompenger, gjengs leie eller kostbasert finansiering av felles velferdstiltak. Derfor må vi
7 tilpasse overføringene av skatteinntekter til kommunene etter de reelle behovene.

8 Programmet viser Rødts konkrete politikk for dagens Bergen – en radikal politikk vi kan
9 gjennomføre nå, og som utfordrer kapitalismens logikk. Vi kjemper for et sosialistisk
10 samfunn som er mer demokratisk enn i dag, der vi tar de viktige beslutningene i fellesskap.
11 Rødt vil utjevne økonomiske forskjeller og sikre at ressursene går til fellesskapet fremfor
12 velferdsprofitører. I Bergen skal veien være kort fra folks hverdag til beslutningene som
13 angår oss alle.

14 Vi vil utvide fellesskapet med nye velferdsreformer for folk flest, og bygge et sterkere
15 sikkerhetsnett for alle som står utenfor eller i utkanten av arbeidsmarkedet. Vi sier nei til
16 eiere og sjefer som utnytter arbeidsfolk, nei til velferdsprofitører som forsyner seg av
17 felleskassen, og nei til at noen få samler stadig flere privilegier mens folk flest får en tøffere
18 hverdag.

19 Rødt vil føre en radikal, handlekraftig og rettferdig miljø- og naturpolitikk for Bergen.
20 Kapitalismens veksttvang og rovdrift på verdens ressurser skaper de store miljø- og
21 naturproblemene vi nå står i. Klimaendringene er urettferdige, farlige og allerede i gang.
22 Naturnedbygging og artstap truer alt liv. Vi må finne løsningene på systemnivå på tvers av
23 ulike sektorer gjennom en rettferdig miljø- og naturpolitikk. De rikeste står for de høyeste
24 utslippene, og vanlige folk skal slippe å ta regningen for utslippsfesten til de rike. Rødt
25 kjemper for å redusere både forskjellene og utslippene samtidig.

26 Rødt arbeider også for at Bergen tar internasjonalt ansvar gjennom solidaritet og en human
27 flyktningpolitikk. Bergen har råd, plass og plikt til å ta imot mennesker på flukt, og til å sikre
28 at alle med flerkulturell bakgrunn deltar i samfunnet på like fot.

29 Målet til Rødt er et mer rettferdig, solidarisk og bærekraftig Bergen, der alle kan leve gode liv
30 og delta i beslutningene som gjelder dem. Valgprogrammet viser hvordan Rødt vil oppnå
31 dette.

32 Bergen mot fattigdom

33 De økonomiske og sosiale forskjellene øker i Norge, og Bergen følger samme spor. Tidligere
34 møtte samfunnet fattigdom som et strukturelt økonomisk problem og et offentlig ansvar.
35 Over tid har politikerne individualisert og privatisert utfordringene ved å skyve mer av
36 ansvaret over på frivillige og sivilsamfunnet. Vi må slutte å omtale fattigdom som et
37 individuelt problem – det er vårt felles ansvar. Det er ingen skam å ha dårlig råd, men det er
38 en skam for samfunnet at fattigdommen øker. Derfor må vi løse dette i fellesskap. Rødt
39 støtter tiltak som kutter på toppen, løfter i bunnen og omfordeler makt og penger mer
40 rettferdig.

41 Økonomiske problemer krever økonomiske virkemidler, og sosial ulikhet krever at vi
42 omfordeler. Rødt vil sikre et anstendig livsopphold for alle med en inntekt det ikke går an å
43 leve av gjennom sosialhjelp, bostøtte og andre målrettede tiltak.

44 Arbeid er nøkkelen til å motvirke fattigdom og utenforskap. Rødt ser på arbeid som en viktig
45 rettighet og et gode for både den enkelte og fellesskapet.

46 Alle som kan og vil jobbe, men som står utenfor arbeidsmarkedet eller sitter fast i ufrivillig
47 deltid og trenger økonomisk støtte, må få tett og god oppfølging. Rødt vil opprette
48 kommunale stillinger, etablere lokalt samarbeid med ideelle organisasjoner og øremerke
49 stillinger i utvalgte bedrifter for å hjelpe flere i jobb.

50 Mange har helseutfordringer som gjør ordinært arbeid for krevende. Rødt mener at
51 samfunnet må tilby tilpasset arbeid etter evne, og sikre en trygg og anstendig økonomi for
52 alle som helt eller delvis står utenfor arbeidslivet.

53 Rødt arbeider for at Bergen skal gå foran med politisk vilje og mot til å bekjempe fattigdom
54 og sosial ulikhet.

55

56 Rødt arbeider for:

- 57 • At satser for økonomisk sosialhjelp til livsopphold skal følge Statens institutt for
58 forbruksforskning (SIFO) sitt referansebudsjett og reguleres årlig etter
59 konsumprisindeksen
- 60 • At økonomisk sosialhjelp skal være en minsteytelse til livsopphold uten avkorting
- 61 • At alle som får avslag på søknad om sosialhjelp fordi det mangler dokumentasjon,
62 skal få tilbud om samtale med veileder for å sikre at retten til hjelp med søknad eller
63 klage blir oppfylt
- 64 • Å styrke den kommunale bostøtten og utvide ordningen til å gjelde alle leietakere
65 som kvalifiserer økonomisk, også folk som leier privat
- 66 • Å utvide aktivitetskortet til å gjelde alle barn i Bergen. Frem til dette er mulig, vil vi
67 sikre at alle barn i familier med lavinntekt får utdelt kortet
- 68 • At NAV-kontorene har åpningstider som gir reell mulighet til å benytte seg av
69 tjenesten, at kontorene gjør åpningstidene kjent gjennom god og tilgjengelig
70 informasjon, og at det finnes tilstrekkelig sosialfaglig bemanning til å hjelpe alle som
71 har behov for veiledning med søknader eller klager
- 72 • Å etablere et kommunalt kontor innen økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning med
73 åpningstider på ettermiddag og kveld

- 74 • At alle som mottar sosialhjelp i mer enn tre måneder sikres rett til individuelt tilpasset
- 75 hjelp, aktivitet og kvalifisering
- 76 • At Bergen kommune i samarbeid med NAV tar ansvar for å skolere og formidle
- 77 personer med redusert arbeidsevne til arbeid i kommunal sektor
- 78 • Å sikre et godt akuttovernattingstilbud for mennesker som oppholder seg i Bergen
- 79 uten et trygt sted å sove, fortrinnsvis i kommunal regi. Kommunen skal også tilby
- 80 helsehjelp til alle som benytter tilbudene
- 81 • Å sikre at det finnes matserveringstilbud og møteplasser for hjelp til selvhjelp og
- 82 likemannsarbeid for personer som trenger det, gjennom støtte til frivillige eller ideelle
- 83 organisasjoner

84 **Fra fengsel til frihet**

85 Rødt vil at alle skal få den støtten og hjelpen de faktisk trenger fra løslatelse til et liv i frihet.

86 Etter endt soning må tidligere innsatte få mulighet til et aktivt liv med god livskvalitet. Når

87 straffen er sonet, har man krav på respekt for rettighetene sine etter Grunnloven og

88 internasjonale konvensjoner.

89 Det betyr at man må få mulighet til en overgang til frihet som er tilpasset det den enkelte

90 trenger i forhold til bolig, økonomi, helse, arbeid og et trygt, meningsfullt privatliv. Tidligere

91 innsatte har samme rett til en verdig livsstandard, sosiale rettigheter og vern mot

92 diskriminering som alle andre borgere.

93 For å oppnå dette, må kommunen samarbeide med Hordaland friomsorgskontor (Bergen) og

94 ideelle aktører som avlaster og supplerer kommunens tilbud. De ideelle aktørene må gis

95 forutsigbar finansiering av drift og prosjekter.

96

97 **Rødt arbeider for:**

- 98 • At kommunen må etablere et tilbakeføringsssenter med et fast tverrfaglig team der
- 99 erfaringskonsulenter inngår som en del av teamet
- 100 • 1-til-1 oppfølging av brukere med sammensatte og komplekse behov
- 101 • Samarbeid mellom kommunen og ideelle aktører som avlaster og supplerer
- 102 kommunens tilbud.
- 103 • Tilgjengelig botilbud som bidrar til tilbakeføring

104 En kommune på arbeidernes side

105 Bergen kommune er en stor arbeidsplass. Arbeidslivspolitikken i kommunen betyr mye for
106 byens innbyggere, og har stor signaleffekt ut over det. Vi må bygge en god arbeidslivspolitik
107 på erfaringene til arbeiderne og organisasjonene deres. Ledelsen må lytte til de ansatte i
108 endringsprosesser og omorganiseringer internt på arbeidsplassen. Omorganiseringer og
109 endringer kan være nødvendige, men skaper også utrygghet og kan skape problemer med
110 levering av tjenester. Rødt ønsker stabile, gode arbeidsvilkår for kommunens ansatte.

111 Arbeid er en rettighet. Alle bør ha mulighet til å bidra i den samfunnsmessige
112 verdiskapingen, etter evne. Personer med redusert arbeidsevne må i større grad få mulighet
113 til kvalifisering og deltagelse. Kombinasjon av arbeid og trygd bør brukes for å gi personer
114 som står utenfor arbeidslivet en vei inn. Kommunen har som samfunnsaktør et spesielt
115 ansvar for dette.

116

117 Rødt arbeider for:

- 118 • Et bedre ytringsklima i kommunen
- 119 • At kommunen skal utvikle bruk av bemanningsbyråer ved å utvide de kommunale
120 vikartjenestene, slik at de kan utføre alt nødvendig arbeid i kommunen. Kommunen
121 skal også samarbeide med fylkeskommunens vikartjeneste
- 122 • Å etablere seriøsitetskrav i en lokal "Bergensmodell", som er standard kontraktsvilkår
123 for alle kommunens anskaffelser i tråd med anskaffelsesloven. Denne bør utarbeides
124 i samarbeid med partene i arbeidslivet, og ha tilsvarende innhold som den såkalte
125 Telemarksmodellen
- 126 • Å stille krav om at alle som yter tjenester som krever godkjenning fra kommunen, for
127 eksempel private barnehager, skal ha tariffavtale
- 128 • Fjerne taket på egenmeldingsdager for ansatte i Bergen kommune
- 129 • Å fjerne ufrivillig deltid i kommunale virksomheter. Faste, hele stillinger skal være
130 normen
- 131 • At kommunens ansatte skal tilbys relevant kompetanseheving og etterutdanning
- 132 • At kommunen i størst mulig grad skal unngå bruk av eksterne konsulenter.
- 133 • Læreplassgaranti for alle kvalifiserte søkere til barne- og ungdomsarbeiderfaget og
134 helsearbeiderfaget. Doble antall læreplasser i de andre lærefagene i kommunen
- 135 • At renhold av kommunal eiendom skal være i kommunens regi med egne ansatte, og
136 skal verken konkurranseutsettes eller privatiseres
- 137 • Innføring av 6-timers arbeidsdag/30 timers arbeidsuke med full lønnskompensasjon, i
138 første omgang for ansatte i helsesektoren, barnehager og renhold. Kommunen kan
139 bygge videre på erfaringer fra pilotprosjektet, som var vellykket
- 140 • Å reversere omorganiseringen i Etat for bygg- og eiendom

141 Økonomi og styring

142 Dagens samfunn bygger på kapitalismens logikk i kombinasjon av en blandingsøkonomi
143 med en sterk offentlig sektor. Rødt arbeider for sosialisme, et system der alle mennesker får
144 ta mest mulig del i beslutninger som angår deres liv, og der folket styrer økonomiske
145 beslutninger demokratisk. Slik sikrer vi at den samfunnsmessige verdiskapingen går til
146 velferd og goder for de mange.

147 Rødt arbeider for å sikre en mer demokratisk styring av kommunen ved at Bergen går bort
148 fra byparlamentarisme og over til formannskapsmodellen. Rødt ønsker også å stoppe
149 omgjørningen av velferd til privat butikk, der skattepenger satt av til velferd skaper
150 milliardformuer hos noen få private eiere. I stedet for å styre etter prinsipper fra privat
151 næringsliv, må vi gjeninnføre en tillitsbasert organisering av offentlige tjenester uten
152 unødvendig sløsing gjennom økt konsulentbruk og lønnsfester i ledelsen.

153 Behovene kommunene skal dekke er i hovedsak bestemt av Stortinget, som bevilger for lite
154 penger og ressurser for å kunne utføre disse oppgavene på en forsvarlig måte. Resultatet er
155 en kronisk underfinansiering av kommunesektoren. Rødt mener kommunens økonomiske
156 rammer må tilpasses behovene og de oppgavene kommunen skal løse.

157

158 Rødt arbeider for:

- 159 • Å kjøpe opp private aktører som driver velferd i Bergen og ta tilbake drift og tjenester
160 i kommunal regi, noe som skaper mer forutsigbarhet for de ansatte og gir mer velferd
161 for pengene
- 162 • Å avvikle byparlamentarismen og gjeninnføre formannskapsmodellen.
163 Formannskapet skal bestå av en fjerdedel av bystyrerepresentantene, dvs. 17
164 medlemmer, som skal fordeles representativt
- 165 • At Bergen kommune utformer et behovsbudsjett i tillegg til det vanlige budsjettet,
166 som viser hva som må til for å dekke behovene kommunen etter lov eller
167 Stortingsvedtak er forpliktet til å dekke
- 168 • At Bergen kommune får en mer progressiv eiendomsskatt ved å øke skatten for de
169 som har store eiendommer og sekundærboliger. Samtidig vil vi øke bunnfradraget og
170 innføre en søknadsordning for innbyggere med lav inntekt etter modell fra Moss
171 kommune
- 172 • At vi sikrer mer penger til felles velferd ved å kutte leder- og direktørlønninger
- 173 • At politikerlønningene ikke er høyere enn kommuneansattes medianlønn, og å
174 halvere møtegodtgjørelsen for bystyremøter og utvalgsmøter
- 175 • Å avvise alle tilnærminger til styring basert på prinsipper fra privat næringsliv,
176 eksempelvis "New Public Management", og gjeninnføre tillitsbasert organisering av
177 offentlige tjenester
- 178 • At kommunen må gå imot EØS-krav om anbud eller andre udemokratiske direktiver
179 fra EU
- 180 • Å gjeninnføre ordningen med bydelsutvalg som har reell innflytelse over byutvikling,
181 byggesaker, kultur og frivillighet
- 182 • Kommunal makspris på strøm for næringsliv og private på 35 øre Kwt
- 183 • Å innføre turistskatt som brukes til frie midler for kommunen

184 Sivil beredskap

185 Vi lever i en usikker tid med klimaendringer, kriser og krig, samtidig som myndighetene har
186 nedprioritert den sivile beredskapen i kommunesektoren sterkt. Matvareberedskapen i Norge
187 er dårligst i Europa, og det er et stort etterslep i vedlikehold av offentlige tilfluktsrom.
188 Klimaendringer og ekstremvær kan påvirke samferdsel og medføre materielle skader på
189 bygg og kritisk infrastruktur. På grunn av vårt digitaliserte samfunn kan trusselaktører daglig
190 forsøke å utnytte sårbarheter og svakheter i infrastrukturen vår.

191 Bergen kommune har ansvar for å opprettholde kritisk infrastruktur og ivareta innbyggerne i
192 møte med disse utfordringene. Rødt vil jobbe for å styrke den sivile beredskapen i
193 kommunen slik at kommunen etterlever den kommunale beredskapsplikten på en god måte.
194

195 Rødt arbeider for:

- 196 • Å vedta at Bergen kommune blir en atomvåpenfri sone
- 197 • Å gjenoppta prosjektet "Samfunnsikkerhetens hus" for å sikre god samhandling i
198 beredskaps- og sikkerhetsarbeidet på lokalt og regionalt nivå
- 199 • Å inkludere IKT-sikkerhet i prosjektet "Samfunnssikkerhetens hus" ved å etablere et
200 lokalt krisehåndteringsteam for cybersikkerhet
- 201 • At Bergen kommune kartlegger mulighetene for å styrke sin digitale suverenitet
202 gjennom mer bruk av åpen kildekode og norske og europeiske leverandører innenfor
203 datateknologi
- 204 • At Bergen kommune blir en pådriver for en offentlig skytjeneste, etter anbefalingene
205 fra Nasjonal Sikkerhetsmyndighet (NSM)
- 206 • At Bergen kommune vedlikeholder og utbedrer de eksisterende offentlige
207 tilfluktsrommene som kommunen har ansvar for
- 208 • At kommunen vurderer om tilfluktsrom i fremtidige byggeprosjekter er nødvendig for
209 å øke kapasiteten
- 210 • At det opprettes kornlagre for minst 24 måneders matbehov for å styrke lokal
211 selvforsyning
- 212 • At kommunen sikrer medisinske nødlagre og jodtabletter til innbyggerne
- 213 • At kommunen ser på muligheter for å styrke kapasiteten for nødstrøm, eksempelvis
214 gjennom økt bruk av solenergi og andre alternative energiformer
- 215 • At kommunen lager en plan for å sikre at vi også ivaretar personer med
216 funksjonsnedsettelse i beredskapsarbeidet, spesielt de som er avhengige av
217 livsviktig teknologi
- 218 • At kommunen sørger for alternativer for lagring av beredskapsutstyr og mat for
219 innbyggere som ikke har plass hjemme hos seg selv
- 220 • At kommunen utarbeider en plan for å sikre tilfluktsrom for kjæledyr

221 **Bergen for alle**

222 Rødt ønsker en by der alle innbyggerne er like viktige og like godt ivaretatt. I byen vår skal
223 alle kunne leve sine liv i frihet og møtes med respekt for sin person og sine livsvalg. I et
224 samfunn som er bygget på kapitalen og kapitaleiernes behov, er det aldri likhet. For Rødt er
225 det viktig å ta vare på interessene til de som har svakest økonomi, minst innflytelse og
226 dårligst beskyttelse i Bergen.

227 Innvandrere og flyktninger, LHBT+-personer, personer med funksjonsnedsettelse og kvinner
228 utsettes for en systematisk forskjellsbehandling og diskriminering. Rødt vil arbeide for at alle
229 mennesker har samme rettigheter og samme vern mot diskriminering, uavhengig av kjønn,
230 etnisitet, nasjonalitet, seksualitet, funksjonsevne, hudfarge, alder eller religion.

231 **Feminisme**

232 Kvinnekamp er klassekamp. I Norge tjener kvinner fortsatt 87% av menns inntekt. Flere
233 kvinner enn menn jobber ufrivillig deltid. Kvinner er også underrepresenterte i demokratiske
234 beslutningsorganer.

235 Mange utsettes for vold, voldtekt og seksuell trakassering. Bostedsløse er særlig utsatt for
236 vold og overgrep. Forholdene blir sjelden anmeldt og enda sjeldnere fører det til domfellelse.
237 Vi skal ha et samfunn som tar dette alvorlig og skaper sunne holdninger relatert til kjønn og
238 mangfold. Prostitusjon og strippeklubber reduserer mennesker og kropp til en vare. Rødt
239 arbeider for en kommune der alle får nødvendig hjelp og oppfølging for å etablere et verdig
240 liv som aktive medborgere.

241

242 **Rødt arbeider for:**

- 243 • At det skal gjennomføres et forpliktende partsamarbeid for å realisere lik lønn i hele
244 kommunen
- 245 • At kommunen som arbeidsgiver skal skolere i grensesetting og opprette tiltak mot
246 trakassering av alle ansatte i kommunen
- 247 • At minst 50 % av bystyreutvalgene skal ha kvinnelig leder, de resterende skal ha
248 kvinnelig nestleder
- 249 • Å arbeide for kjønnsbalanse i bystyreutvalgene
- 250 • Gjenoppta "Kvinner på sokkel"-prosjektet som skal hedre kvinner i bybildet
- 251 • Å styrke arbeidet til helsestasjonene og gjennomføre tiltak for at begge foreldre skal
252 inkluderes ved foreldreoppfølging
- 253 • At det ikke etableres strippeklubber i Bergen
- 254 • En ny kommunal handlingsplan mot prostitusjon og menneskehandel, hvor man
255 styrker hjelpetiltakene for å komme ut av prostitusjon
- 256 • Det er viktig at krisesentertilbudet er kjønnsdelt. Rødt vil sikre dette, og jobber for at
257 både kapasitet og aktivitetstilbud styrkes
- 258 • Styrke krisesentertilbudet for menn
- 259 • Å sette av midler til etter- og videreutdanning for alle som jobber på krisesentre
- 260 • Sørge for pakkeforløp og koordinator for voldsutsatte
- 261 • Etablere kommunal offeromsorg for voldsofre

- 262 • Å styrke forskning på kvinners helse i alle aldre for å gi god og treffsikker helsehjelp

263 **Kjønns- og seksualitetsmangfold**

264 Rødt kjemper for skeiv kjærlighet, mangfold, inkludering og retten til å elske hvem man vil.
265 Skeive opplever mer ensomhet, mobbing, vold, trusler, diskriminering og psykiske
266 helseplager. Etter mange år med økt positivitet til skeive har dette snudd de siste årene.
267 Kampen for å kunne leve som den man er er mer aktuell enn noen gang, og Rødt vil kjempe
268 denne kampen sammen med organisasjonene til de skeive. Vi kjemper for at alle får trygge
269 og gode liv, og vi fortsetter kampen for kjønns- og seksualitetsmangfold på arenaer der
270 sårbarheten er stor. Selv om skeive og transpersoner har unike utfordringer, gir institusjoner
271 uten spesialkompetanse ofte helsehjelpen i dag. Mange unge vokser opp uten noen å
272 spørre om egen identitet og seksuell helse. Frykt for mobbing og utenforskap gjør, sammen
273 med manglende tilgang på tilpassede helsestasjoner, at mange bruker utrygge kilder som
274 kan gi skadelig informasjon. Kommunen må sørge for egne helsestasjoner med fagpersoner.

275 En spesielt sårbar gruppe er transpersoner som trenger kjønnskorrigerende behandling.
276 Rødt arbeider for at mennesker i alle aldre får nødvendig helsehjelp gjennom de regionale
277 helsetilbudene. Skeive og transpersoner med innvandrerbakgrunn er dobbelt diskriminerte
278 og mange er tvunget til å begrense sin kjønnsidentitet og skjule legningen. Frykten for å bli
279 avslørt og utstøtt gir store helseproblemer. Skole og arbeidsliv er viktige arenaer for å spre
280 informasjon og fagkunnskap. Kommunen må styrke en frigjørende seksualundervisning med
281 vekt på ulike kjønnsuttrykk/kjønnsidentitet og seksuell orientering. Undervisningen må gi
282 vern og sette grenser for trakassering, vold og voldtekt. Klasserommet skal være et trygt
283 sted for alle elever. Kommunen må også samarbeide med arbeidslivets organisasjoner for
284 større mangfold og gi skeive og transpersoner støtte på jobb.

285

286 **Rødt arbeider for:**

- 287 • At Bergen skal frontes som en åpen og inkluderende by, ikke minst gjennom sin
288 status som Rainbow City
- 289 • Å sikre driftsmidler til Regnbuedagene og skeive organisasjoner, slik at de
290 opprettholdes som en viktig politisk, kulturell og sosial møteplass for skeive og
291 transpersoner
- 292 • At kommunens Plan for kjønns- og seksualitetsmangfold jevnlig blir oppdatert og er
293 synlig i kommunens arbeid
- 294 • At kommunal kommunikasjon er kjønnsnøytral
- 295 • At det opprettes en helsestasjon for skeive og transpersoner i Bergen sentrum
- 296 • Å tilrettelegge for at LHBT+-flyktninger skal være trygge på både mottak og i
297 samfunnet ellers
- 298 • At det etableres et støtteapparat for skeive og transpersoner med
299 innvandrerbakgrunn
- 300 • Å styrke en frigjørende seksualundervisning i Bergensskolen med vekt på ulike
301 kjønnsuttrykk og legninger, grensesetting, trakassering, vold og voldtekt. Skolen kan
302 samarbeide om undervisningsopplegg med skeive og transpersoners organisasjoner
- 303 • At det flagges med regnbueflagget under Pride på alle kommunale bygg med
304 flaggstang

- 305 • Kommunal plan for å styrke kunnskap om og aksept for skeive hos kommunen som
306 arbeidsgiver
- 307 • Tilpasse arbeidsplassene slik at de er tilgjengelig for alle uavhengig av
308 kjønnsidentitet

309 **Antirasisme, innvandring og inkludering**

310 Samfunnet berikes og utvikles av mangfold, men for at dette skal fungere på sitt beste, må vi
311 jobbe med at arbeidsliv, skole, barnehage og samfunnsliv for øvrig er en naturlig møteplass
312 som også inkluderer og anerkjenner minoriteter og innvandrere.

313 Rødt jobber for at Bergen kommune skal forstå og anerkjenne at alle innvandrere kommer
314 hit med forskjellige erfaringer, bagasje, kunnskaper og kompetanse. Mennesker har den
315 samme iboende verdi og behov for verdighet. Vi vil jobbe for at kommunen anerkjenner
316 utfordringene som innvandrere kan møte, og at kommunen inkluderer alle slik at alle får en
317 verdifull og verdig rolle i kommunen og samfunnslivet.

318

319 **Rødt arbeider for:**

- 320 • Bergen skal være en antirasistisk sone
- 321 • At Bergen kommune ikke teller med fellesferier i norskopplæringen innvandrere har
322 rett til etter integreringsloven
- 323 • At det opprettes gratis lavterskeltilbud for gravide, deltakere i foreldrepermisjon og
324 andre som ikke kan delta heltid i introduksjonsprogrammet av ulike årsaker
- 325 • Kommunen skal ha ansvaret for opplæringstilbudet for fremmedspråklige som må
326 støttes og styrkes. Tilbudet skal være gratis og frivilligheten kan brukes
- 327 • Kommunen skal sørge for god og dekkende morsmålsundervisning og
328 migrasjonspedagogikk
- 329 • At ansatte som ble rammet av byrådets kutt i morsmålundervisningen i forrige
330 periode, får tilbake stillingene sine
- 331 • Å styrke de kommunale tolketjenestene ved å øke antallet kvalifiserte tolker og
332 utvikle tolkekompetanse i språk der det mangler
- 333 • At kommunen skal samarbeide med fagforeninger og fagfolk i avgjørelser som angår
334 integrering og språkopplæring
- 335 • Å gjøre overgangen mellom introduksjonsprogram og kvalifiseringsprogram
336 smidigere for å unngå at man må starte prosessen på nytt
- 337 • At deltakere som fortsetter fra introduksjonsprogram til kvalifiseringsprogram
338 gjennom NAV, får oppfølging av miljøterapeutiske tjenester fra introduksjonssenteret,
339 overgangsveiledere eller lignende ved behov
- 340 • At det skal etableres kontaktpunkt mellom Introduksjonssenteret og Bergen
341 læringssenter opp mot førstelinjetjenestene i barnevernet, skole, barnehage og NAV
- 342 • At Bergen kommune skal arbeide for at norskopplæringen og
343 introduksjonsprogrammet skal ha samfunnsdeltakelse som et like sentralt mål som
344 arbeid
- 345 • At Avdeling for arbeidsinkludering skal ha som mål at folk skal få jobb, ikke bare
346 arbeidstrening
- 347 • At alle kommunens stillingsutlysninger skal etterleve statlige krav innenfor språk,
348 Norskprøven og felleseuropeiske rammeverk

- 349 • At alle som søker jobb i kommunen får svar på søknadene sine
- 350 • Familieterapeuter i introduksjonsprogrammet
- 351 • Å etablere et prøveprosjekt med "Der ungdommen er"- kontakt til familier som har
- 352 behov for langvarig oppfølging
- 353 • At kommunen etablerer et prøveprosjekt med kvotering for innvandrere og
- 354 andrespråksbrukere i stillinger der dette er mulig
- 355 • Støtte og videreføre forsøksprosjekter med blant annet morsmålshjelpere og
- 356 Jobbsjansen
- 357 • Å styrke språklæring i arbeidslivet gjennom mentorer for nytilsatte
- 358 andrespråksbrukere, forsøk med egne språkopplæringsbedrifter og ambulerende
- 359 norsklærere som arbeidsplasser kan benytte seg av
- 360 • Å lage en handlingsplan mot rasisme og etnisk diskriminering
- 361 • At kommunen skal nekte rasistiske grupper en plass i det offentlige rom
- 362 • Økonomisk støtte til arbeid for alle byens minoriteter
- 363 • Kommunal flagging på nasjonaldag for de nasjonale minoritetene med eget flagg
- 364 • At papirløse flyktninger skal ha lik tilgang til alle kommunale tjenester som andre
- 365 innbyggerne
- 366 • At kommunen innfører kvitteringsordning for politistopp, for å redusere etnisk
- 367 profilering
- 368 • Utvide språktilbudet slik at man kan gjennomføre gratis B2-norskprøve i kommunen.

369 Internasjonal solidaritet

370 Bergen har en lang historie som en by med omfattende internasjonale forbindelser. I
 371 århundrer har byen hatt en svært internasjonal befolkning. Det er en sammenheng mellom
 372 det som skjer i verden og det som foregår i Bergen, og Rødt mener derfor at spørsmål av
 373 internasjonal karakter hører hjemme i bystyret. Dersom Bergen skal beholde statusen som
 374 menneskerettighetsby, må politikerne i bystyret ta ansvar for å følge opp forpliktelsene det
 375 medfører. Det innebærer blant annet å etterleve internasjonale forpliktelser, stå opp for
 376 folkeretten og vise solidaritet med folk som opplever urettferdighet og undertrykkelse.

377

378 Rødt arbeider for:

- 379 • At kommunen skal etterleve kravene i Lov om offentlige anskaffelser om å foreta
- 380 anskaffelser på en slik måte at respekt for grunnleggende menneskerettigheter
- 381 fremmes
- 382 • At kommunen ikke investerer i selskaper eller fond som bryter med internasjonale
- 383 forpliktelser innenfor næringsliv, arbeidsrett og menneskerettigheter
- 384 • Kommunal boikott av varer fra folkerettsstridige okkupasjoner, eksempelvis fra Israel
- 385 og det okkuperte Vest-Sahara
- 386 • At kommunen skal opprette et stipend for internasjonale kunstnere eller forfattere fra
- 387 land der ytringsfriheten hindrer deres arbeid
- 388 • At kommunen øker den økonomiske støtten til organisasjoner som arbeider med
- 389 menneskerettigheter lokalt
- 390 • At kommunen skal flagge 29. november for å markere FNs internasjonale dag for
- 391 solidaritet med det palestinske folk og 15. mai for å markere Nakba-dagen
- 392 • At kommunen skal flagge 17. desember for å markere Kurdistan flaggdag i
- 393 solidaritet med det kurdiske folk

- 394 • At man videreutvikler samarbeidet med vennskapsbyene Hebron i Palestina og Lviv i
395 Ukraina, med særlige forpliktelser og konkrete prosjekter innenfor kultur og
396 menneskerettigheter
- 397 • At Bergen belyser arven fra rasisme, kolonialisme og imperialisme i både fortid og
398 nåtid, gjennom initiativ inspirert fra "Urban Decolonization". Virkemidler kan
399 eksempelvis være minnesplaketter, undervisningsopplegg og kulturarrangementer

400 **Funksjonsvariasjon**

401 Personer med nedsatt funksjonsevne er den største minoriteten i Norge. Likevel blir denne
402 gruppen ofte oversett i debatter om likestilling. Over 100 000 mennesker med nedsatt
403 funksjonsevne står i dag uten arbeid, og får ofte for dårlig tilrettelegging av sine
404 arbeidsoppgaver og sin arbeidsplass.

405 Mange kommunale bygg og fasiliteter er fremdeles ikke godt nok universelt utformet. Dette
406 fører til at både voksne og barn med nedsatt funksjonsevne blir ekskludert fra kommunens
407 tilbud om aktivitet og kultur. Dette ønsker Rødt å gjøre noe med.

408

409 **Rødt arbeider for:**

- 410 • Økt støtte til kommunale bofellesskap for personer med funksjonsnedsettelse og
411 utviklingshemninger
- 412 • Stopp institusjonalisering av bofellesskapene - bygg boenheter i tråd med
413 anbefalinger
- 414 • Kommunens aktivitetstilbud skal være tilpasset barn og unge med
415 funksjonsnedsettelse
- 416 • Jobbe for å styrke et kulturtilbud som er tilrettelagt for personer med nedsatt
417 funksjonsevne
- 418 • Sikre ansettelse av tegnspråktolkere i blant annet barnevern, NAV og krisesentre
- 419 • Bystyresalen og andre kommunale møterom skal være universelt utformet
- 420 • All kommunal kommunikasjon skal være universelt utformet og følge nasjonale krav

421 En by for barn og unge

422 Skole og SFO

423 Rødt er for lik rett til utdanning. Samtidig vet vi at skolen i dag er en arena som reproducerer
424 forskjeller. Rødt vil derfor jobbe for at skolen i større grad bidrar til utjevning av sosiale
425 forskjeller i samfunnet.

426 Ikke alle har samme forutsetninger og ikke alle foreldre har tid, kunnskap eller mulighet til å
427 hjelpe sine barn. Rødt mener derfor at skolen skal være leksefri slik at alle barn i Bergen får
428 likere samme muligheter til å oppleve at de lykkes på skolen.

429 Norge er et av tre land i Europa uten gratis, varmt skolemåltid. All forskning viser at gratis
430 skolemåltid er med på å redusere forskjellene og styrke barns helse og trivsel. Rødt vil
431 innføre slike måltider.

432 Vi vil at det skal være mindre lek i skolen og mindre målstyring. Skolen styres i stadig større
433 grad ovenfra, blant annet med stadig økende krav om kartlegging og rapportering Lærere
434 må få mer tid til sine grunnleggende oppgaver. Rødt vil at lærere skal ha tid til å være
435 lærere.

436 Rødt er i mot kommersialisering av skolevesenet og mener skolen skal drives av ideelle og i
437 hovedsak offentlige aktører, med reell metodefrihet

438

439 Rødt arbeider for:

- 440 • At skoler i størst mulig grad skal drives i offentlig regi. Kommunen skal stille strenge
- 441 krav til organisering av eksisterende privatskoler for å sikre profittfri drift
- 442 • En leksefri skole med gratis varm mat og frukt hver dag
- 443 • Gratis varm mat i alle offentlige skoler, laget av kjøkkenpersonal som kommer i tillegg
- 444 til grunnbemanningen.
- 445 • At hel SFO-plass skal være et gratis og frivillig tilbud til elever i første til fjerde trinn
- 446 • Bergensskolens IT-løsninger baseres på åpen, fri programvare og åpne standarder
- 447 • At bk360 kun skal håndteres av ledelsen på skolene. Ledelsen har ansvar for å
- 448 formidle innholdet videre til lærerne
- 449 • Lærere skal selv få bestemme over egen undervisning
- 450 • At kartlegging skal begrenses til eget bruk på hver enkelt skole
- 451 • Minst én miljøterapeut med sosialfaglig kompetanse per skole
- 452 • At tildeling av assistenttimer, pedagogtimer og Norsk2-timer skal styres av elevers
- 453 individuelle behov og fullfinansieres av kommunen
- 454 • For å sikre beredskapen skal assistenter/barneveiledere ha betalte pauser
- 455 • Å videreutvikle LIM-modellen i tilknytning til SFO i hele kommunen
- 456 • At mengden ufaglærte i skolen reduseres. Alle med faste stillinger i skolen skal ha
- 457 eller være i relevant utdanning
- 458 • Ansatte skal ha mulighet til relevant etter- og videreutdanning gjennom hele sitt
- 459 ansettelsesforhold,
- 460 • Bedre bemanningsnorm i SFO, utviklet i samarbeid med
- 461 arbeidstakerorganisasjonene

- 462 • Mer ressurser til de praktisk-estetiske fagene
- 463 • At elever får dra oftere på tur i byfjellene og natur i bergensområdet
- 464 • Elever skal få en godt informert overgang til videregående utdanning og eventuelle
- 465 yrkesfagløp
- 466 • Skoler og barnehager som er fri for forkynning

467 Skolebygg

468 Bergen kommune skal bygge, drive og eie alle skolebygg i kommunen. Rødt avviser bruk av
 469 OPS-prosjekter da dette er unødvendig dyrt for kommunen, og bare tilfører private
 470 utbyggere og eiere offentlige midler.

471 Rødt er sterkt kritisk til utviklingen av store enheter, og vil bevare nærskoler og begrense
 472 størrelser på nye skoler og barnehager. Rødt avviser forsøk på skolesammenslåing og
 473 skolenedlegging.

474 Vedlikeholdsetterlepet i Bergenssskolen må fjernes, og elevene må så langt som mulig få
 475 tilgang til erstatningsskole i nærmiljøet i byggeperioden.

476

477 Rødt arbeider for:

- 478 • At nye skoler skal være i kommunalt eie
- 479 • Å sikre at nye skoler bygges med klasserom og tilstrekkelig fellesareal, grupperom
- 480 og arbeidsareal for lærere
- 481 • At alle nye skolebygg skal bygges for å kunne lage og servere varm skolemat til alle
- 482 elever
- 483 • At alle barne- og ungdomsskoler i Bergen skal være universelt utformet
- 484 • Kommunale skoler skal ha egen vaktmestertjeneste og renholdstjeneste. De som
- 485 arbeider på skolen skal ha skolen som sitt faste arbeidssted
- 486 • At eksisterende svømmebasseng ved skoler vedlikeholdes
- 487 • Alle elever i Bergenssskolen skal ha tilgang til svømmebasseng på skolen eller mindre
- 488 enn 2 kilometer unna
- 489 • At det på alle nye skoler som bygges med plass til 300 elever eller mer, skal bygges
- 490 med svømmebasseng
- 491 • Tilstrekkelig vedlikehold og rehabilitering av alle skolebygg
- 492 • At skolehager innføres på alle skoler Bergen

493 Barnehage for barn, ikke profitt

494 Barnehagene er første del av utdanningsløpet og skal være et gratis og universelt
 495 velferdstilbud. Vi mener at alle pengene som overføres til barnehagedrift i sin helhet skal
 496 brukes til barns beste, fremfor å ende opp som profitt. Barnehagene i Bergen Barnehagene i
 497 Bergen skal være ikke-kommersielle og i størst mulig grad være eid av kommunen for å
 498 sikre bedre demokratisk kontroll.

499 Barns sosialisering og læring skjer i et samspill med flere aktører. Antallet ansatte bør økes
 500 og ansatte skal ha tilstrekkelig kompetanse. Noen av endringene som trengs når det gjelder
 501 bemanningen må skje på nasjonalt nivå, men det finnes et lokalt handlingsrom som kan
 502 gjøre situasjonen bedre enn den er i dag. Rødt vil jobbe for at kommunen utnytter dette

503 handlingsrommet maksimalt. Vi er i mot utvidelser av barnehagenes åpningstider som ikke
504 kommer med økt bemanning.

505

506 **Rødt arbeider for:**

- 507 • Gratis barnehage for alle på sikt
- 508 • Utvide rammene for foreldre som kvalifiserer for redusert betaling i barnehage
- 509 • Styrket bemanning for grupper som tar imot barn under ett år
- 510 • Faste ansatte på toppen av den lovpålagte grunnbemanningen i alle barnehager,
511 som blant annet kan fungere som vikarer ved korttidsfravær blant ansatte
- 512 • At åpningstidene i de kommunale barnehagene ikke blir utvidet
- 513 • At alle som jobber i barnehager skal ha relevant utdanning og at ansatte uten dette
514 får tilbud om denne utdanningen
- 515 • Ingen godkjenninger av nye kommersielle barnehager
- 516 • At kommunen kjøper private barnehager for drift i egen regi
- 517 • Strategisk, kommunalt oppkjøp av tomter til barnehager
- 518 • At alle nye barnehager skal bygges og drives av kommunen eller ideelle. På sikt er
519 målet at alle barnehager skal være profittfrie
- 520 • Flere kommunale minibusser til bruk for barnehager som skal på tur
- 521 • Mindre detaljstyring av pedagogisk arbeid
- 522 • Varm mat i alle kommunale barnehager, laget av kjøkkenpersonal som kommer i
523 tillegg til grunnbemanningen
- 524 • At maten som serveres ikke skal koste noe ekstra
- 525 • Betalt lunsj for de ansatte i barnehagene
- 526 • Innføre en plan for 6-timers dag med full lønnskompensasjon som standard i
527 kommunale barnehager
- 528 • Sikre spesialpedagogiske tjenester til alle barn som trenger det
- 529 • Alle barnehager i Bergen skal ha midler til å sikre en god og ordentlig drift

530 **Barnevernet**

531 Barnevernet har ansvar for å beskytte og ivareta de mest sårbare barna i samfunnet vårt. I
532 dag er det for mange barn og familier som ikke får hjelpen de har behov for. Vi må gi mer
533 hjelp til familier med utfordringer, og gi de mest utsatte barna og ungdommene tilbudet de
534 trenger.

535 Tillit er avgjørende for at barnevernstjenesten skal fungere best mulig for barna og familiene
536 som trenger oppfølging. Barnevernet må derfor sikre at barn, unge og foreldre kjenner
537 rettighetene sine. Tjenestene i barnevernet må ta utgangspunkt i barnas behov, opplevelser
538 og ønsker, og forskningsbasert fagkunnskap. Tjenesten må også ta hensyn til hvordan
539 språkbarrierer, sosial og kulturell bakgrunn og levekårsproblemer i familier med dårlig råd
540 påvirker samhandlingen mellom barnevernet og familier.

541 For at barnevernet skal kunne gi god oppfølging må saksbehandlerne i tjenesten ha mer tid
542 og kapasitet enn de har i dag. Det er i tillegg viktig å sikre god rekruttering til tjenesten, og
543 beholde fagkompetansen som allerede er der. Bemanningen i barnevernet må styrkes, og
544 barnevernsansatte må sikres anstendige arbeids- og lønnsvilkår.

545

546 **Rødt arbeider for:**

- 547 • At alle barn og unge som har tilbud fra barneverntjenesten sikres god, individuell og
- 548 samordnet oppfølging fra spesialisthelsetjenesten, helsesykepleier og andre tiltak de
- 549 har krav på
- 550 • Samarbeid mellom barnevern og bydelslokaliserte lavterskeltilbud for veiledning,
- 551 samtale og støtte, til foreldre som ber om hjelp
- 552 • At barn som plasseres utenfor hjemmet, i institusjon eller fosterhjem, skal sikres
- 553 særlig god oppfølging
- 554 • Bedre veiledning og oppfølging av fosterhjemsfamilier
- 555 • At det alltid er minst to ansatte ved hjemmebesøk
- 556 • Sikre opplæring til ansatte i hvordan man skal håndtere vold og trusler, mot barn eller
- 557 seg selv
- 558 • At kommunen tilbyr kurs til barnevernsansatte for å holde dem faglig oppdatert
- 559 • Sikre tilpassede tiltak, også i ettervernsfasen fram til 25 år
- 560 • Sikre i tilfeller det er behov for tolk, at det er en kvalifisert tolk uten tilknytning til
- 561 barnet eller saken
- 562 • Sikre nok ressurser til veiledning av foreldre for å gjøre dem i stand til å få tilbake
- 563 omsorgen
- 564 • Innføre bemanningsnorm i samarbeid med de ansattes organisasjoner, og på sikt
- 565 øke bemanningen ytterligere slik at barnevernet sikres en tverrfaglig og god
- 566 bemanning
- 567 • Konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår for å rekruttere og beholde ansatte i
- 568 barnevernet

569 Studentpolitikk

570 Lik rett til utdanning, fri forskning og autonome utdannings- og forskningsinstitusjoner bidrar
 571 til mer demokratiske samfunn og utjevner forskjeller mellom folk.

572 Høyere utdanning er først og fremst et nasjonalt ansvar, men kommunen må også ta sin del
 573 av ansvaret og ta studentene på alvor for at Bergen skal være en god og levende studentby.
 574 Et godt tilrettelagt kultur- og idrettstilbud er viktig for at studenter skal kunne leve et fullverdig
 575 liv som ikke bare består av studier og arbeid. Ensomhet og psykiske helseutfordringer
 576 motarbeides også med flere studentboliger og bedre tilgang til helsetjenester.

577

578 Rødt arbeider for:

- 579 • At kommunen på egen hånd og i samarbeid med ideelle aktører satser på å bygge
- 580 flere studentboliger. Kommunen kan tillate feste av tomter til redusert pris for slike
- 581 aktører
- 582 • At kommunen leier ut egnede tomter til Sammen til under markedspris
- 583 • Å bygge flere profittfrie studentboliger i områder med god kollektivtrafikk
- 584 • Å innføre en BPA-ordning som bidrar til at studenter med funksjonsnedsettelse gis
- 585 like muligheter til å gjennomføre utdanningen sin
- 586 • Å innføre kulturkort for studenter som er folkeregistrert i Bergen eller ikke har norsk
- 587 statborgerskap
- 588 • At alle studenter går under kategorien ungdom med rabatter deretter

589 En by å leve i

590 Miljø, klima og natur

591 Klimaendringene er urettferdige, farlige og allerede i gang. Verdenssamfunnets svar er å
592 fortsette vårt skyhøye forbruk, mens klimafornekterne vokser fram. Rødts natur- og
593 klimapolitikk tar utgangspunkt i at vi står midt i en klima- og naturkatastrofe som er
594 ødeleggende for alt liv.

595 Nedleggelsen av klimaetaten og den tilhørende raseringen av fagkompetansen til
596 kommunen har satt kommunen mange år tilbake i miljø-, klima- og naturarbeidet. Vi må
597 gjenopprette og styrke klimaetaten.

598 Rødt mener at Bergen kommune skal være et nullutslippssamfunn innen 2050. Utslippskutt
599 må skje i alle sektorer av samfunnet, og endringene må i all hovedsak skje på systemnivå.
600 Miljøpolitikken vi trenger de neste tiårene må være radikal, men den må også være
601 rettferdig. De som har minst, skal ikke betale for de rikes utslippsfest.

602 For å nå klimamålene er vi helt avhengige av få på plass karbonfangst på BIRs
603 forbrenningsanlegg, siden dette er kommunens største punktutslipp. Kommunen vår skal
604 være bærekraftig, og en positiv bidragsyter til en bedre verden. Sirkulær økonomi, gjenbruk
605 og gjenvinning, reduksjon av bossmengder og god håndtering av bosset er viktige elementer
606 i arbeidet for at kommunen skal være bærekraftig.

607 Menneskene bygger ned naturen bit for bit. Det fører til mindre natur, svakere økosystemer
608 og rekordmange arter dør ut. For å sikre en levedyktig natur, også for våre barn og
609 barnebarn, mener Rødt at det er viktig å innføre en såkalt arealpositiv kommune og at
610 bevaring av natur må sterkere inn i kommunens planer.

611

612 Rødt arbeider for:

- 613 • At Bergen kommune skal være et nullutslippssamfunn innen 2050
- 614 • Bergen kommune skal bli arealpositiv. Grøntarealene i byen vår skal bli større, ikke
615 mindre. Arealregnskapet skal brukes som verktøy til å sikre dette innenfor en
616 bystyreperiode
- 617 • I rullering av Kommuneplanens arealdel (KPA) skal det innarbeides en egen oversikt
618 for sammenhengende grøntområder, slik at kommunen har et rettslig bindende
619 plankart for dette.
- 620 • Naturstrategien skal brukes til å få oversikt over og vise tiltak for å bevare og øke
621 naturmangfoldet i kommunen
- 622 • Naturstrategien skal inneholde en verneplan for etablerte trær. Etablerte trær skal
623 vernes, felling må omsøkes og adgang til dispensasjon må praktiseres strengt
- 624 • At kommunen går i spissen for utprøving av energi- og klimabesparende tiltak som
625 solfangere og bergvarme

- 626 • Etablering av et kommunalt, ideelt foretak for utbygging av solceller og utnyttelse av
627 bergvarme. Foretaket skal gjøre solcelle- og bergvarmeanlegg rimeligere og mer
628 tilgjengelig for privatpersoner
- 629 • Klimasmarte løsninger med bergvarme og solcelletak på flere av de offentlige
630 byggene i Bergen
- 631 • Det skal innføres krav om energieffektivisering i nybygg og rehabilitering av
632 kommunens bygg
- 633 • Utarbeide handlingsplan med tiltak for energieffektivisering og strømsparing for alle
634 kommunale boliger og bygg og kommunale støtteordninger til privatpersoner,
635 borettslag og sameier
- 636 • Gjeninnføre panteordningen for ikke-rentbrennende ildsteder. Rødt ønsker samtidig å
637 gjeninnføre forbudet mot ikke-rentbrennende ovner når panteordningen er på plass
- 638 • Parkmessig standard på alle gravplassene i Bergen. Gravplassene representerer
639 viktige grøntarealer i byen
- 640 • Det planlagte nye krematoriet på Ådland skal bygges som nullutslippsanlegg
- 641 • Å opprettholde og videreutvikle landbruket i Bergen kommune og stans i
642 ødeleggelsen av matjord og jordbruksland i Bergen. Dyrkbar mark skal ha særskilt
643 beskyttet status i utbyggingsprosjekter
- 644 • Arbeide for å etablere ordninger der nedbrytbar plast - spesielt i landbruket -
645 resirkuleres og ikke håndteres som restavfall
- 646 • Utbygging av skogsbilveier skal gjennom full reguleringsplan der føre-var prinsipper
647 skal tas i bruk. Rødt ønsker ikke nye skogsbilveier

648 **Kollektivtransport og samferdsel**

649 Biltrafikken kveler Bergen. Av hensyn til både klimatrusselen, naturen og luftkvaliteten haster
650 det å få størsteparten av transportvirksomheten i Bergen over på mer bærekraftige og mer
651 miljøvennlige transportmåter. Samtidig må mest mulig av tungtransporten ut av bykjernen og
652 over på bane og sjø.

653 Bergen må satse mer på kollektivløsninger og mikromobilitet. Rødt mener prinsippene i
654 Gåbyen Bergen må gjøres gjeldende og videreutvikles. Rødt ønsker også kommunale
655 ordninger for mikromobilitet knyttet sammen med kollektivtilbudet. Rødt mener
656 bompengefinansiering er usosialt og bidrar til fortsatt avhengighet av bil som
657 finansieringskilde.

658 Det innebærer økt satsing på kollektivtransport og et nei til nye motorveiutbygginger.
659 Finansiering av kollektivprosjekter må løses over skatteseddelen, ikke gjennom bompenger.
660 Det blir umulig å redusere biltrafikken dersom finansiering av nødvendige prosjekter
661 avhenger av å holde biltrafikken oppe. Bompengefinansiering er usosialt og tar ikke hensyn
662 til bilistenes inntekt slik skattesystemet gjør. Imidlertid kan både veipricing og rushtidsavgift
663 der det allerede er et godt kollektivtilbud være et bra tiltak.

664 Bergens store samferdselsprosjekt de siste årene, Bybanen, må bygges videre til Åsane og
665 finansieres statlig. Rødt vil at Bybaneutbyggingen mellom Åsane og Bergen skal skje så
666 raskt som mulig. Rødt støtter trasevalg som ikke forsinker denne utbyggingen videre og
667 mener tunnelkompromisset er et godt utgangspunkt for dette.

668 Bergen er et stort reisemål for turister, og mye av turisttrafikken kommer i dag fra cruiseskip.
669 Cruiseturisme forurenser sterkt og er ikke bærekraftig. Rødt ønsker derfor ikke at Bergen
670 skal ta imot cruisetrafikk, og vi støtter heller ikke havneutbygging som baserer seg på
671 cruisetrafikk. Så lenge det ikke finnes politisk vilje til å stoppe cruiseturismen, ønsker Rødt å
672 begrense den ytterligere og stille strengere krav til denne trafikken.

673 På dager med helsefarlig luft i Bergen støtter Rødt alle tiltak som kan redusere helsefaren,
674 som for eksempel datokjøring.

675

676 **Rødt arbeider for:**

- 677 • Bruke prinsippene i "Gåbyen Bergen" der fotgjengerens behov er viktigst og bilistens
678 behov minst viktig
- 679 • **Flertallsforslag:** At det innføres miljøfartsgrense på maks 30 km/t for persontrafikk i
680 bydel Bergenhus, mellom Fjøsanger og Eidsvåg og mellom Fjøsanger og Gravdal
- 681 • **Dissens:** At flest mulig gater i Bergenhus bydel skal være bilfrie og at det etableres
682 miljøfartsgrense på 30 km/t i hele bydelen.
- 683 • **Flertallsforslag:** Å forby bruk av el-sparkesykler på fortau, gangveier, torg og åpne
684 plasser beregnet på gående
- 685 • **Dissens:** Innføre forbud mot el-sparkesykler i hele Bergen kommune
- 686 • Det innføres rabatt for samkjøring i bomringen, med digitale systemer som tar
687 hensyn til personvern
- 688 • Halvere antall el-sparkesykler til utleie fra dagens nivå
- 689 • Stille seriøsitetskrav til utleiende av el-sparkesykler
- 690 • Å bygge Nordhordlandstunnelen
- 691 • **Flertallsforslag:** Å stoppe den sørlige delen av Ringvei Øst, med unntak av
692 oppgradering av Grimesvingene
- 693 • **Dissens:** Bygge Ringvei Øst i tunnel mellom Arna og Fjøsanger for å fjerne biltrafikk
694 fra de tettest bebygde områdene i Bergen
- 695 • Å legge europaveien på Danmarks plass og motorveien i sentrale deler av Åsane
696 under lokk
- 697 • Lavere fartsgrenser ved åpne strekk langs E39
- 698 • I Eidsvåg skal det være langt lokk over motorveien. Lokket må være kommunens
699 eiendom og forvaltes av kommunen
- 700 • Åpen og transparent videre utbygging av Bybanen mot nord og vest
- 701 • At Bybanen skal bli 100% statlig finansiert
- 702 • At Bybanen i størst mulig grad skal gå i egen trasé
- 703 • At Bybanen må bygges ut mot nord uavhengig av trasé. Rødt mener det foreliggende
704 tunnelforslaget til Sandviken er en god løsning
- 705 • Gratis kollektivtransport. Fram til det er på plass, må barn under 18 år og eldre over
706 80 år prioriteres sammen med lavinntektsinnbyggere
- 707 • Koble leie av bysykler og elektriske sparkesykler til kollektivsystemet og gjøre disse
708 til viktige deler av nærtransport
- 709 • Beskytte gående med sammenhengende gå-nettverk kun for gående
- 710 • At gratisbussen i Bergen sentrum gjeninnføres frem til gratis kollektivtrafikk er på
711 plass. Denne skal eies og drives av kommunen
- 712 • Et effektivt kollektivtilbud som kan betjene reiser i og mellom bydelene
- 713 • At kollektivsystemet skal tilfredsstillе alle krav til universell utforming

- 714 • Fritak for bompenger for lavinntektsfamilier
- 715 • Omfattende utbygging av gang- og sykkelvei der fotgjengere og syklistar er adskilt. Vi
- 716 vil ha et sammenhengende og trygt sykkelveinett. Sykkelveier må prioriteres før
- 717 bilveier i sentrumskjernen
- 718 • Sammenhengende sykkelvei til alle bydelssentra
- 719 • Krav om miljøsertifisering ved kommunale innkjøp og anbud
- 720 • Stans i cruisetrafikk. Så lenge det ikke er politisk mulig: Å innføre
- 721 cruisepassasjeravgift i Bergen. Max ett anløp og 1.000 passasjerer pr dag. Minste
- 722 liggetid for cruiseskip i Bergen skal være tre døgn
- 723 • At store skip i Bergen havn skal koble seg til landstrømsanleggene. Alle skipskaier
- 724 skal ha landstrømanlegg
- 725 • Bergen kommune skal melde seg inn igjen i Lyntogforum og bruke sitt medlemskap
- 726 til å arbeide aktivt for å få fortgang i planene om lyntog mellom Bergen og Oslo over
- 727 Haukeli

728 Offentlige rom for alle

729 Gater, parker, allmenninger og offentlige bygg må utformes etter prinsippet om universell
 730 utforming, slik at de kan brukes av alle uavhengig av funksjonsevne. Friluftsliv skal være for
 731 alle. Rødt vil derfor arbeide for en restriktiv strandsone- og byfjellsforvaltning. Rødt arbeider
 732 mot forsøk på privatisering og salg av det offentlige rommet gjennom avtaler med
 733 reklamegiganter.

734

735 Rødt arbeider for:

- 736 • Å sikre universell utforming i all fremtidig byutvikling
- 737 • At all kommunal kommunikasjon skal være tilgjengelig for alle
- 738 • Å bevare strandsonen og gjøre den tilgjengelig for allmenn bruk. Nyutbygging av
- 739 strandsonen skal forbys. Ved rehabilitering skal strandsonen gjøres tilgjengelig for
- 740 alle
- 741 • Støtte til og etablering av kommunale eller ideelle båtdeleringer
- 742 • Flere tilgjengelige båtplasser for allmennheten
- 743 • Sikre og tørre sykkelparkeringsplasser ved alle kommunale arbeidsplasser, i alle
- 744 bydelssentra og i sentrum
- 745 • At toaletter og busskur ikke blir reklamefinansiert. Offentlige rom skal være fri for
- 746 kommersiell reklame
- 747 • Stopp i "utvikling" av naturen på byfjellene. Økt tilgjengelighet med lyssetting skal
- 748 ikke gi lysspredning oppover
- 749 • Gratis offentlige toaletter
- 750 • Å utbedre gater/fortau/plasser slik at alle med nedsatt mobilitet kan ferdes trygt i
- 751 byen
- 752 • Sjøfrontpark og strand i Kirkebukten på Laksevåg

753 Dyrevelferd

754 Bergen er ikke bare en by for mennesker, men også for dyrene som holder til her. Alle dyr
 755 skal ha rett på gode liv, enten de lever i naturen, som familiedyr eller produksjonsdyr. Rødt

756 mener det er viktig at dyrevelferden styrkes og tas hensyn til i kommunens arbeid. Rødt
757 støtter tiltakene i den kommunale dyrevelferdsplanen.

758

759 **Rødt arbeider for:**

- 760 • Fortsatt støtte til organisasjoner som jobber med og for hjemløse familiedyr
- 761 • Sikre gode levesteder for ville dyr i kommunen og særlig rødlistede arter. Både fisk,
762 fugl, pattedyr og amfibier trenger større vern
- 763 • Sikre grøntkorridorer og insektsvennlige friområder
- 764 • Kommunal veterinærvakt for at både familiedyr og produksjonsdyr skal sikre
765 tilfredsstillende tilgang til veterinærtjenester
- 766 • At det opprettes hundeparker i alle bydeler for å legge til rette for god dyrevelferd
- 767 • Å forby bruk av privat fyrverkeri og erstatte kommunalt fyrverkeri med lysshow eller
768 lignende
- 769 • Å innføre kjøttfri mandag i all kommunale kantiner, samt ha et næringsmessig fullgodt
770 vegetarisk eller vegansk alternativ til alle måltider i alle kommunale kantiner
- 771 • Kommunen skal stille krav til tilfredsstillende dyrevelferd i sine innkjøp der det er
772 relevant

773 En bærekraftig kommune

774 Kommunen vår skal være bærekraftig, og en positiv bidragsyter til en bedre verden. Sirkulær
775 økonomi, gjenbruk og gjenvinning, reduksjon av bossmengder og god håndtering av bosset
776 er viktige elementer i arbeidet for at kommunen skal være bærekraftig.

777

778 **Rødt arbeider for:**

- 779 • Å opprettholde målet om reduksjon i matsvinn med 50% innen 2030 gjennom å ta i
780 bruk kunnskapen som er samlet i siste periode i hele kommunens virksomhet
- 781 • Å utvide støtteordningen for urbant landbruk, bygge flere parsellhager, skolehager og
782 dyrkingskasser
- 783 • Å videreutvikle støtteordninger rundt Urban mining
- 784 • Statlig finansiering av karbonfangst på forbrenningsanlegg
- 785 • At kommunen skal forbedre sin samordning om bærekraftsmålene med BIR slik at vi
786 når målene om karbonfangst, matsorteringen blir bedre og andre miljøtiltak får
787 forrang
- 788 • At Bergen skal satse på sirkulær økonomi og styrke gjenbruk, ombruk, reparasjon og
789 resirkulering i kommunen
- 790 • At Bergen kommune skal etablere logistikkordninger rundt håndtering av
791 flerbruksglass og flerbrukskopper i tett samarbeid med de store arrangørene og
792 arbeidsplassene i byen

793 Byutvikling

794 Bergen er, og skal være, en by i utvikling. Men utviklingen må skje på innbyggernes
795 premisser. Bergen skal være en by for folk flest, ikke snevre næringsinteresser. Fremfor

796 sentralisering av tilbud til folk, ønsker Rødt at alle skal ha tilgang til viktige kommunale tilbud
797 i sitt nærområde.

798 Bybaneutbyggingen og andre store byutviklingsprosjekter krever at kommunen setter
799 innbyggernes interesser foran interessene til utbyggerne og andre kommersielle aktører.

800 Byutvikling har ofte handlet om å rive gammelt og bygge nytt. Rødt ønsker å redusere
801 forbruket - også i bygg, og arbeider for en sirkulær økonomi i byutviklingen der vi tar i bruk
802 verdiene i eksisterende byggmasse og opprunder byggene framfor å rive og bygge nytt. Rødt
803 arbeider for å redusere forbruk, og dermed også transport- og lagringsbehov. Samtidig finner
804 aller mest av dagens gods veien til Vestlandet på sjø til Gøteborg og bilvegen derfra, og mye
805 av eksisterende havneaktiviteter i Bergensområdet foregår utenfor Bergen Havn. For å
806 overføre miljøfiendtlig gods på veg til sjø og bane mener Rødt at ny havn må bygges ut i tråd
807 med reelt og eksisterende behov.

808 Bergen skal fortsette å være en vakker by med et fargerikt og mangfoldig byliv. Byens
809 innbyggere trenger rikelig med grøntområder.

810

811 **Rødt arbeider for:**

- 812 • Å fortsette en utvikling der menneskene erobrer stadig mer av det lille og unike
813 Bergen sentrum, slik at stadig mindre av sentrums gateareal blir brukt som
814 trafikkårer. Det må legges til rette for at menneskenes utfoldelse og trivsel skal være
815 det styrende målet for utviklingen av Bergen sentrum i de kommende tiårene
- 816 • At store byutviklingsprosjekter gjøres i kommunal regi under demokratisk kontroll
- 817 • At kommunen legger vekt på å gjenbruke eksisterende bygg framfor å rive og bygge
818 nytt
- 819 • En mangfoldig, ny og bilfri bydel på Dokken med vekt på kultur, idrett, næring,
820 grøntområder og boliger. Bydelen må inneholde en stor andel kommunale boliger
821 med utvidete kriterier for tildeling for å sikre mangfold
- 822 • At det settes av bindende arealer til idrett og fysisk aktivitet i alle store
823 områderegerings- og byutviklingsplaner i Bergen (som på Dokken og langs
824 bybanetraseene), før boligbyggingen starter
- 825 • At prinsippene i "Gåbyen Bergen" skal gjelde i alle bydeler
- 826 • At fortetting skal gjøres forsiktig med vekt på å skape gode bomiljøer rundt sentrale
827 trafikkårer og med beskyttelse av natur og dyrkbar mark som grunnprinsipp
- 828 • At alle reguleringsplaner for bolig skal avsette areal til felleshager og kolonihager
- 829 • At nye bygg skal ha en stil som passer arkitektonisk til omgivelsene
- 830 • At grøntområder skal bevares
- 831 • At det plantes mer trær og blomster i sentrum og forstedene. Kommunen forplikter
832 seg til å inkludere en robust økning i trebeplanting allerede i planutkast til nye veier.
833 Private og offentlige boligutbyggere forplikter seg til det samme i planer for nye
834 boligområder
- 835 • At kommunen samarbeider med utleiende om rimelige og gode leieavtaler for
836 nisjebutikker og serveringssteder og prioriterer nye og unike konsepter fremfor store
837 kjeder
- 838 • At utbygging av ungdomsklubber og kulturtilbud skal skje samtidig med utbygging av
839 nye boligfelt
- 840 • At nye utviklingsområder reduserer biltrafikken framfor å øke den
- 841 • Sjøbad og badstuer i alle bydeler

- 842 • Utbygging av mindre folkebad med formål om folkehelse og uorganisert mosjon, som
843 i Reykjavik
- 844 • At eventuelle frigjorte områder rundt Nordnesparken tilbakestilles til park- og
845 allmennformål tilgjengelig for alle
- 846 • At byutviklingsprosjekter skal redusere lys- og lydforurensning i byen som helhet
- 847 • Stopp i utbygging av nye kjøpesentre. Når kjøpesentre utvikles som bydelssentre
848 skal all nybygging være til kultur-, bolig- og allmenne formål
- 849 • At hele Slettebakken idrettsby skal bygges i valgperioden ut fra de reelle behovene
850 som lå til grunn
- 851 • Utbyggingene på Storanaset i Arna og i Indre Arna Sentrum må prioriteres og være
852 under politisk kontroll
- 853 • En byutviklingsplan for Åsane som tar hensyn til innbyggernes behov fremfor store
854 varehus og andre kommersielle interesser
- 855 • At kommunen innfører et forbud mot fiendtlig arkitektur, slik som såkalte
856 «uteliggerpigger»
- 857 • At kommunen må overta ansvaret for gravplassforvaltning, og det må sikres tilgang til
858 livssynsnøytrale lokaler for seremonier og markeringer
- 859 • Kommunal utbygging av flere hvile- og døgnhvileplasser med sanitære fasiliteter for
860 transportarbeidere
- 861 • Arbeidslivsperspektiv i tråd med vedtak
- 862 • Samlokalisering av logistikk og industri i byutbyggingen
- 863 • At forutsetningen for flyttingen av Bergen Havn skal være at havneaktivitetene i
864 Bergensområdet samles under ett selskap, og at ny havnelokasjon bygges ut i tråd
865 med reelt behov
- 866 • **Alternativ 1: Rødt støtter flytting av godshavnen til Ågotnes**
- 867 • **Alternativ 2: Rødt ønsker godshavnen lokalisert på Flesland**
- 868 • **Alternativ 3: Rødt mener både Ågotnes, Flesland og Dokken er uakspetabile**
869 **plasseringer og ønsker utredning av alternativ plassering av godshavnen**
- 870 • **Alternativ 4: Vi mener ingenting i programmet om plassering av godshavnen**

871 Områdesatsing

872 Rødt ser områdesatsing i Bergen som et viktig virkemiddel for å bedre forhold i utsatte
873 byområder spesielt, men og i en mer generell byutvikling. Områdene er valgt av kommunen
874 ut fra tilgjengelig statistikk over levekår. Områdene har sammensatte utfordringer, både av
875 fysisk, sosial og strukturell karakter. Områdesatsing skjer i samarbeid mellom stat og
876 kommune, med midler fra kommunen og tilskudd av statlige midler. Rødt mener det er viktig
877 at Bergen kommune prioriterer midler videre.

878 Rødt er klar over at utfordringene for mange i de utsatte områdene har sin årsak utenfor
879 området og at den statlige og kommunale velferdspolitikken er viktig for innbyggerne. Rødt
880 mener likevel at en omfattende områdesatsing kan være viktig for å styrke lokalmiljøet og
881 være viktig for å samordne innsats fra ulike offentlige, private og frivillige aktører. Ikke minst
882 kan områdesatsinga være pådriver til kontakt mellom politikere, etater og lokalbefolkningen
883 gjennom kartlegginger, dialogmøter og større folkemøter. Rødt ser et styrket lokaldemokrati
884 som viktig for utvikling og styrking av områdene.

885

886 Rødt arbeider for:

- 887 • At kommunen prioriterer midler til områdesatsingen
- 888 • At det forbyggende arbeidet rettet mot barn/unge i utsatte områder styrkes
- 889 • At skoler og barnehage får tilført ekstra ressurser
- 890

891 Boligpolitikk

892 En plass å bo er en menneskerettighet. Boligsektoren i dag er ikke styrt etter noen sosial
893 politikk, men som et rent marked der aktørene primært jobber for høyest mulig overskudd.
894 Ingen av de andre partiene på Stortinget har gjort nok for å regulere dette markedet, og
895 resultatet er et dysfunksjonelt system som verken er i stand til eller har som mål å gi gode og
896 rimelige boliger til alle. Rødt ønsker derfor en storstilt, sosial boligpolitikk og en helhetlig
897 byplanlegging i Bergen kommune.

898 Markedsstyringen har ført til at bolig er den viktigste forskjellsmaskinen i Norge, der skillet
899 går mellom de som eier og de som leier. Det overordnede idealet om at alle skal eie sin
900 egen bolig forsterker denne ulikheten, da unge uten foreldre med god kapital stiller langt bak
901 i køen og henvises til utleiemarkedet med usikre betingelser. Samtidig «tømmes» byene for
902 vanlige folk: sentrum fylles med hoteller og servicetilbud, mens de ansatte i disse jobbene
903 ikke lenger har råd til å bo nær arbeidsplassen sin. Rødt mener vi trenger både langsiktige
904 nasjonale endringer og kortsiktige lokale tiltak for å ta kontrollen over boligmarkedet tilbake.

905 Vi vil jobbe for at kommunen stiller flere og større krav til utbyggerne og blir en større eier og
906 formidler på boligmarkedet. For Rødt er det en selvfølge at alle skal kunne disponere en god
907 bolig i et godt bomiljø! Løsningen på dette er ikke å gi etter for utbyggernes press om stadig
908 høyere boliger, men i regulering av korttidsutleie, ta i bruk tomme boliger, bremse
909 innbyggerveksten og å ta eget ansvar i kommunen.

910 Rødt ønsker at Bergen kommune skal satse på etablering av kommunale og ideelle
911 boligforetak som skal gjøre det mulig for alle å bo i byen.

912 Rødt Bergen vil prioritere de akutte behovene for en god og trygg bolig for alle, og det
913 gjelder særlig hjemløse og studenter. Antall bostedsløse har økt, og Bergen er fortsatt helt i
914 toppen av antall bostedsløse per innbygger blant de norske byene. For å gjennomføre en
915 effektiv utbygging av helt nødvendige boliger, kreves en åpen og god prosess sammen med
916 lokalmiljøene. Rødt tar avstand fra stigmatiseringen av rusavhengige og bostedsløse som
917 ofte kommer til syne ved lokaliseringen av sosiale boliger. Planleggingen av boliger skal skje
918 i tett samarbeid med fagfolk og tillitsvalgte.

919

920 Rødt arbeider for:

- 921 • Forbud mot korttidsutleie utover reell korttidsutleie av egen bolig begrenset til 60
922 dager i året
- 923 • En dobling av kommunale boliger i perioden fram til 2031
- 924 • Å utvide kriteriene for tildeling av kommunale boliger. Det er et mål at alle som vil,
925 skal kunne bo i en kommunal bolig
- 926 • At kommunen aktivt benytter seg av forkjøpsretten i nye borettslag og ved salg av
927 private utleieenheter i sentrum, for å etablere nye kommunale utleieboliger.
928 Eksisterende beboere må få førsterett til leie med ikke-tidsbegrensede leiekontrakter
- 929 • Å utvikle gjengs leie som prinsipp. Kommunen skal ikke tjene penger på utleie, men
930 leie ut til en rimelig, politisk styrt pris

- 931 • En lovfestet makspris på utleie der Bergen kommune går foran og innfører makspris
- 932 på 200 kroner/kvadratmeter i måneden for sine leieboliger
- 933 • Opprettelsen av et eget kommunalt boligtilsyn for å bekjempe spekulasjon og ivareta
- 934 leietakernes og boligkjøpers interesser
- 935 • En systematisk gjennomgang av boforholdene i de kommunale utleieboligene og en
- 936 plan for å heve standarden
- 937 • At kommunen stopper alle former for hyblifisering og arbeider med å reversere
- 938 hyblifiserte boliger
- 939 • At kommunen trapper opp tilsynet med det private utleiemarkedet for å avdekke
- 940 uverdige boforhold, ulovlig korttidsutleie og hyblifisering
- 941 • Kommunalt forbud mot å la boliger stå ubrukt i mer enn seks måneder. Kommunen
- 942 skal da kunne ta i bruk boligen til sine formål og også tillate at boligen okkuperes
- 943 • At det jobbes for å få en jevn fordeling av kommunale utleieboliger i bydelene
- 944 • At det etableres flere kommunale familieboliger i alle bydeler
- 945 • At Bergen kommune setter krav om at 20 % av alle boliger i nye reguleringsplaner
- 946 med mer enn ti boliger skal selges til selvkostpris som lavprisboliger med
- 947 restriksjoner knyttet til videresalg
- 948 • At kommunen etablerer et kommunalt boligbyggelag / gjenoppretter Bergen
- 949 tomteselskap for å bygge utleieboliger til selvkost, utdanne lokalt fagpersonell med
- 950 krav til lærlinger, og ta i bruk ubenyttede kommunale tomter (som f.eks.
- 951 Steinsvik-området)
- 952 • Rødt vil jobbe for en høy andel leieboliger til selvkostpris, drevet i kommunal regi
- 953 eller av ideelle boligstiftelser som er tilgjengelig for alle. Gode boliger må gi nok
- 954 plass, ha nok rom og nok sollys, og de må omgis av gode fellesområder
- 955 • Kommunal deltakelse i leie-til-eie prosjekter sammen med boligbyggelagene
- 956 • Utvidelse av startlånordningen til å også inkludere andre enn økonomisk
- 957 vanskeligstilte
- 958 • At kommunen aktivt subsidierer kjøp av energieffektive boliger for lavinntektsfamilier
- 959 for å holde de løpende boutgiftene nede
- 960 • At kommunen gir utbyggere gode betingelser mot å stille krav om prisregulering på
- 961 leiligheter og en viss andel utleieboliger
- 962 • At kommunen tar over og drifter akuttovernattingstilbudet for bostedsløse i egen regi
- 963 • At det skal være lov å ta et bolighus i bruk dersom det har stått tomt i mer enn seks
- 964 måneder
- 965 • At utbyggingen på Dokken skjer i tråd med ovennevnte boligpolitikk, slik at det blir
- 966 rom for både studentboliger, sosialboliger og kommunale utleieenheter, og at en i
- 967 samarbeid med eksisterende lokalmiljø får nok barne-, ungdoms- og idrettsanlegg
- 968 • At det i en overgangsfase før Dokken står ferdig bygges flyttbare modul- og
- 969 containerboliger på ledige arealer for utleie til selvkost, for å dekke det akutte
- 970 boligbehovet blant studenter
- 971

972 Helse

973 Helse henger sammen med klasse. Folkehelseoversikten fra 2024 viser at helseforskjeller i
974 Bergen følger geografiske og økonomiske skiller. Rødt jobber for at både forebyggende tiltak
975 og ordinære helsetjenester skal være tilgjengelig for alle innbyggere i kommunen på lik linje,
976 uavhengig av sosioøkonomisk stilling, alder, kjønn og bydel.

977 Likeverdige og tilgjengelige helsetjenester

978 Rødt mener at helse- og omsorgstjenester, inkludert tannhelsetjenester, skal være lett
979 tilgjengelige og likeverdige for alle, uavhengig av inntekt og status. Det økende presset på
980 fastleger og andre helsetjenester har ført til at mange får et dårligere helsetilbud i
981 kommunen, mens de som har råd til det betaler for private helsetjenester fra egen lomme.
982 Dette tapper det offentlige helsevesenet for kvalifiserte helsearbeidere og fører til at
983 pasienter med god råd kan kjøpe seg fram i helsekøen, noe som øker ulikheten i samfunnet.
984

985 Rødt arbeider for:

- 986 • At alle mennesker i Bergen har lik tilgang på offentlige helsetilbud
- 987 • At det i primærhelsetjenesten blir satset på tverrfaglige team med offentlig ansatte,
988 og at fastleger og annet personell ved fastlegekontorene tilbys formelle
989 ansettelsesforhold i kommunen, med fastlønn og forsvarlige arbeidsbetingelser.
990 Primærhelseteamene skal, i samarbeid med spesialisthelsetjenesten, gi pasienter og
991 brukere helhetlig behandling og omsorg
- 992 • At vi øker antallet primærleger og fastleger betydelig, slik at hver lege får
993 gjennomsnittlig 1000 pasienter i stedet for 1.150–1500 som nå, for å styrke den
994 personlige oppfølgingen
- 995 • Etablering av egne utdanningsstillinger for leger som vil spesialisere seg innen
996 allmennmedisin (ALIS-stillinger).
- 997 • Et bedre, mer koordinert og forpliktende samarbeid mellom kommunens
998 helsetjenester og sykehusene
- 999 • Oppretting av kommunalt drevet helsesenter for papirløse migranter

1000 Helse og oppvekstvilkår

1001 Veien til god fysisk og psykisk helse starter med anstendige levekår i oppveksten. Barns
1002 helse og velferd er vårt felles ansvar, og kan ikke avgjøres av foreldres inntekt og formue.
1003 Tidlig innsats mot helseutfordringer og tapt barndom fordrer et utstrakt samarbeid mellom
1004 helsestasjoner, barnehage og skole. Sentralt i kommunenes helsefremmende og
1005 forebyggende arbeid er helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Dette er tjenester som må
1006 styrkes.

1007

1008 Rødt arbeider for:

- 1009 • Å sikre helsesykepleiere tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til forebyggende tiltak
1010 for barn, unge og deres familier i samarbeid med et tverrfaglig team

- 1011 • Bedre samordning av skolehelsetjenesten, PPT-tjenesten og øvrige tjenester for barn
- 1012 og unges psykiske helse
- 1013 • Systematisk kursing av kommunalt ansatte som kommer i kontakt med barn og unge
- 1014 på tema som vold, overgrep og omsorgssvikt
- 1015 • Områdesatsing på barn og unges tilgang til fritidsaktiviteter, sunne nærmiljø og gode
- 1016 lavterskel helsetjenester (f. eks. helsestasjon for ungdom i bydelene)
- 1017 • Øke bemanningen til Ung Arena slik at åpningstidene kan utvides og gjenopprette
- 1018 Ung Arena Nord
- 1019 • Utvidelse av "UNG"-konseptet til alle bydeler sammen med de ideelle
- 1020 organisasjonene som driver ungdomstilbud i dag. Tilbudene må styres av
- 1021 ungdommene selv og sikres åpningstider som svarer til behovene

1022 Psykisk helse

1023 Det er klare sammenhenger mellom psykisk uhelse og sosiale og økonomiske forhold. Rødt
 1024 ønsker et større fokus på forebyggende arbeid med psykisk helse i kommunen. Bergen må
 1025 også ha en psykisk helsetjeneste som er tilgjengelig for alle som trenger den, der
 1026 behandlerne ser den enkelte i sin sosiale kontekst, og der vi arbeider for kollektive løsninger
 1027 som gir rom for å ivareta individuelle behov. I de psykiske helsetjenestene må også
 1028 pårørende få tilbud om veiledning, der vi særlig prioriterer søsken. Tjenestetilbudet må
 1029 preges av samarbeid, nærhet og kvalitet.

1030

1031 Rødt arbeider for:

- 1032 • Å utvide kommunens tilbud til barn og ungdom med utfordringer knyttet til psykisk
- 1033 helse, inkludert psykologisk lavterskeltilbud gjennom skolehelsetjenesten
- 1034 • Å bygge ut og stabilisere kommunale tilbud innen psykisk helse for å sikre
- 1035 tilgjengelighet og forutsigbarhet for brukere, pårørende og ansatte
- 1036 • Å knytte psykologkompetanse tettere til fastlegesystemet, for eksempel via forsøk
- 1037 med primærhelseteam eller psykologer på fastlegekontorer
- 1038 • At psykologfaglig kompetanse anvendes systematisk i kommunens arbeid med
- 1039 forebygging, opplæring, veiledning og systemarbeid
- 1040 • At Bergen kommune skal være en aktiv pådriver i arbeidet med å redusere bruken av
- 1041 tvang overfor pasienter med psykiske lidelser. Dette krever bedre rammebetingelser,
- 1042 økt kompetanse og mer brukarmedvirkning i kommunens tjenester for mennesker
- 1043 med alvorlig psykisk sykdom, samt gjensidig forpliktende samarbeid med
- 1044 spesialisthelsetjenesten
- 1045 • Å sikre muligheter for spesialisering og videreutdanning for fagpersonell i
- 1046 kommunens psykiske helsetjenester
- 1047 • Utvidelse av ambulerende tjenester for mennesker med psykiske lidelser
- 1048 • At det etableres flere boligtilbud for mennesker med alvorlige psykiske lidelser
- 1049 • Gjenopprette FACT-ung i Bergen

1050 Ruspolitikk

1051 Rødt ønsker en kunnskapsbasert og human ruspolitikk som møter personer med
 1052 rusmiddelavhengighet med respekt, og sørger for at folk får den helse- og sosialhjelpen de

1053 har behov for. Rødt støtter kravene om at Bergen kommune må investere betydelig mer i
1054 forebyggende arbeid. Kommunen må sikre at personer med rusmiddelavhengighet får
1055 individtilpasset oppfølging for helseutfordringene sine, gode lavterskeltiltak for habilitering,
1056 og differensierte tilbud innen rehabilitering etter behandling. Rødt arbeider for et styrket og
1057 differensiert kommunalt ettervern som inngår som en integrert del av behandlingstilbudet,
1058 med hjelp til å komme i arbeid, utdanning eller annen aktivitet, og et verdig botilbud.

1059

1060 **Rødt arbeider for:**

- 1061 • Styrke forebyggende arbeid med rusfrie møteplasser med ungdomsklubber i alle
- 1062 bydeler, og åpningstider ettermiddag, kveld og helg
- 1063 • Etablering av motiveringsklinikker for personer med rusmiddelavhengighet med sikte
- 1064 på mulighet for videre tiltak innen behandling og rehabilitering
- 1065 • Oppsøkende utekontakt-tjenester i alle bydeler under en byomfattende felles
- 1066 Utekontakt-tjeneste
- 1067 • MO-tiltak i alle bydeler som ikke har tilbudet i dag; Bergenhus, Åsane, Arna,
- 1068 Fyllingsdalen, Loddefjord. Sprøyterom/Brukerom i alle MO-tiltak. Åpningstidene i
- 1069 MO-sentrene tilpasses brukergruppene
- 1070 • Rusmiddeltesting tilbys i MO-sentre i alle bydeler og ambulant tjeneste ved større
- 1071 arrangementer og konserter
- 1072 • Egne kommunale krisesentertilbud for mennesker i aktiv r.us
- 1073 • Etablere Ungbotiltak/bofelleskap i alle bydeler under en felles byomfattende
- 1074 UNGbo-tjeneste som står for etablering og drift. En vanskeligstilt rusutsatt ungdom
- 1075 uten bolig integreres med vanlige unge
- 1076 • Etablere ambulante team / hjelpetjenester i alle bydeler med kapasitet til å oppsøke
- 1077 hjemmeboende rusmiddelbrukere som har problemer med å nytte helse- og
- 1078 behandling/rehabiliteringstjenester de er i behov for. Teamet skal ha tilknyttet en
- 1079 erfaringsmedarbeider
- 1080 • Etablere trygge møteplasser for personer med rusmiddelavhengighet etter
- 1081 «Huset-modell» i alle bydelene
- 1082 • Utvide tallet på medarbeidere med brukererfaring i behandling, oppfølging og
- 1083 ettervern, samt i forebyggende arbeid
- 1084 • Etablere Housing First-tilbud i alle bydeler som et brukerstyrt tiltak, eventuelt i
- 1085 samarbeid med brukerstyrte Huset-tilbud i bydelen
- 1086 • Det må bygges opp boligtiltak for ulike grupper av personer som har bakgrunn i
- 1087 rusutfordringer eller er i aktiv rusbruk, både unge og eldre
- 1088 • At tallet på kommunale leiligheter, omsorgsboliger og sykehjemsplasser for personer
- 1089 med rusrelaterte problemer økes de neste 4 årene og øremerkes til denne gruppen
- 1090 • At tallet på akuttovernattingsplasser økes

1091 **Skjenkepolitikk**

1092 Alkoholavhengighet er det største rusproblemet i Bergen. Rødt vil derfor arbeide for en
1093 ansvarlig, restriktiv og solidarisk skjenke- og alkoholpolitikk i bystyret.

1094

1095 **Rødt arbeider for:**

- 1096 • Å gå imot eventuelle generelle utvidelser av skjenketidene
- 1097 • At Bergen kommune stiller krav om tariffvilkår ved nye skjenketillatelser

- 1098 • At skjenketillatelsen trekkes tilbake for hele eiergruppen når arbeidsgiver nekter å
- 1099 inngå tariffavtale med de ansatte på et serveringssted
- 1100 • Skjenkefrie soner
- 1101 • Ingen utvidelse av skjenketidene

1102 Hjemmebaserte tjenester

1103 Noen mennesker er avhengige av tilpassede, hjemmebaserte helsetjenester. Som følge av
1104 samhandlingsreformen ser vi at pasienter som trenger hjemmebaserte helsetjenester har
1105 flere og mer komplekse behov. Dette stiller større krav til fagkompetansen i
1106 hjemmetjenestene, og disse må derfor styrkes.

1107

1108 Rødt arbeider for:

- 1109 • At hjemmehjelp, hjemmesykepleie og sykehjem skal være gratis og kommunalt
- 1110 drevet i en felles kommunal tjeneste
- 1111 • Økt bemanning i hjemmetjenesten. De som yter hjelp i hjemmet må gis anledning til
- 1112 å være medmennesker overfor brukerne
- 1113 • At de som mottar hjelp i hjemmet skal sikres et begrenset antall faste hjelpere
- 1114 • Styrke det kommunale alternativet til private leverandører av brukerstyrte personlige
- 1115 assistenter
- 1116 • At det kommunale ettervernstilbudet til fødende dimensjoneres opp i takt med Helse
- 1117 Vest sin nedbygging av liggetid

1118 Sykehjem og omsorgsboliger

1119 Antall eldre som får behov for døgntilrettelagt omsorg og pleie øker stadig. Både sykehjem
1120 og omsorgsboliger skal ikke bare tilby helse- og omsorgstjenester, men også være et sted
1121 der beboerne blir sett som hele mennesker. Vi må derfor tilrettelegge for at beboerne får
1122 hjelp til å ivareta både helse, funksjon, interesser og livskvalitet. Sykehjemmene må tilby
1123 varierte aktiviteter som gjenspeiler variasjonen i beboernes interesser og ønsker. I tillegg er
1124 mat og ernæring avgjørende for både helse og livskvalitet. Sykehjemmene må ha nok
1125 ressurser og kunnskap til å avdekke og løse utfordringer knyttet til ernæring. Alle sykehjem
1126 bør ha egne kjøkken, med eget kjøkkenpersonell som kan tilpasse maten til beboernes
1127 ønsker og behov.

1128 Vi må også møte utfordringene med å rekruttere og beholde kvalifisert helsepersonell, som
1129 sykepleiere og helsefagarbeidere bedre. Både turnusordninger, fysisk belastning, stress og
1130 lønn medvirker til at mange vegrer seg for å søke seg til viktige helse- og omsorgsykker,
1131 mens andre slutter i yrket etter få år. Kommunen må tilby helsepersonell i sykehjem og
1132 omsorgsboliger bedre arbeidsvilkår, og en arbeidshverdag som gjør det mulig til å bruke den
1133 viktige fagkompetansen deres til det beste for brukerne.

1134

1135 Rødt arbeider for:

- 1136 • Å utvikle prinsippet om gjengs leie for omsorgsboliger til fordel for kostbasert pris
- 1137 med tak knyttet til betalingsevne

- 1138 • At sykehjemmene tilbyr varierte aktiviteter, både i egen regi og i samarbeid med
1139 frivillighet, idretts- og kultursektor. Alle kommunale sykehjem skal ha en
1140 aktivitetskoordinator, og aktivitetene bør foregå både på avdelingene, på tvers av
1141 avdelinger og utenfor sykehjemmene, og inkludere fysisk utfoldelse, kulturelle
1142 aktiviteter og praktisk arbeid
- 1143 • At ansatte har tid til miljø- og relasjonsarbeid, ikke kun pleie og stell
- 1144 • At maten på sykehjemmene og i omsorgstjenester i størst mulig grad lages på hvert
1145 enkelt sykehjem av egne ansatte. Det bør tilrettelegges for at beboere som ønsker
1146 det kan være med i tilberedning av måltider
- 1147 • Lindrende behandling og pleie (Palliasjon) med høy kvalitet, ivaretatt av faste ansatte
1148 fagarbeidere som kjenner beboeren
- 1149 • At både sykehjem og omsorgsboliger skal ha en forsvarlig grunnbemanning som
1150 ivaretar beboernes hjelpebehov og de ansattes helse
- 1151 • Å unngå helseskadelige turnusordninger, som tidligvakter dagen etter seinvakter
1152 (såkalte "quick returns"). Dette bør i første omgang gjennomføres som en
1153 forsøksordning på utvalgte sykehjem, utviklet i samarbeid med de tillitsvalgte og
1154 vernetjenesten
- 1155 • En tydeligere oppgavedeling mellom faggruppene, for at alle de ansatte skal kunne
1156 bruke sin spesifikke fagkompetanse best mulig
- 1157 • Sykehjemsplass til alle med et reelt, vedtatt behov. Dette krever utbygging av flere
1158 sykehjem
- 1159 • Sykehjem for rusmiddelavhengige som fremdeles lever med rus. Det er nødvendig
1160 for å sikre eldre rusmiddelavhengige en verdig og medisinsk forsvarlig alderdom

1161 Et aktivt liv - hele livet

1162 Bergen skal bli en aldersvennlig kommune som kjenner sine eldre og deres behov. Alle som
1163 ønsker det, skal kunne bo hjemme lengst mulig, være med i sosiale fellesskap, berike livet
1164 med kultur og delta som aktive medborgere. Riksrevisjonens rapport fra juni 2026 viser at
1165 eldrebølgen er her nå og kommunene er ikke forberedt. De mangler beredskap for å sikre
1166 kapasitet og god kvalitet i eldreomsorgen, i helse- og omsorgstjenester. Dette skal Rødt
1167 følge opp og bruke kunnskapsgrunnlaget som ligger i undersøkelsen til Bergen kommune:
1168 Rapport 2025, Livskvalitet, subjektiv helse, sosiale relasjoner og funksjonsnivå blant eldre i
1169 Bergen 2024, hvor det kommer klart fram at helse og økonomi er viktigst for aktive og gode
1170 liv, uansett alder. Rødt vil gi mer målrettet helsehjelp, aktivitetskort til kulturarrangementer for
1171 alle med lave pensjoner, og særskilt tilrettelagt netthjelp og dataundervisning for alle som
1172 ønsker det.

1173 Alle større norske byer unntatt Bergen har frisklivssentraler. Den nylig nedlagte
1174 Frisklivssentralen i Bergen hadde viktige og svært kostnadseffektive tilbud og gode
1175 resultater på rehabiliteringsfeltet. Rødt vil revitalisere Frisklivssentralen og bygge ut
1176 tilbudene. Vi arbeider for organisert styrketrening for alle over 65 år som ønsker det, med
1177 kvalifisert trener gjennom fastlegeordningen/frikort. Det vil gi store samfunnsøkonomiske
1178 innsparinger, og vi får langt mindre behov for pleie, omsorg og medisinsk behandling fordi vi
1179 er friskere lenger. Befolkningen blir mer selvhjulpen med flere gode leveår langt opp i
1180 alderdommen. Vi skal ta vare på frivilligheten, men den skal ikke overta velferdsstatens
1181 oppgaver eller gjøre kommunale tjenester sårbare. Frivillighet kan ikke erstatte dyktige og
1182 ansvarlige ansatte i faste, offentlige stillinger når vi bygger ut pleie, omsorg og
1183 helsetjenester.

1184

1185 Rødt arbeider for:

- 1186 • Å revitalisere Frisklivssentralen og gi tilbud om styrketrening med kvalifisert trener for
1187 alle over 65 år gjennom fastlegeordningen
- 1188 • Å opprette kommunalt Helsesenter med informasjonstjeneste for eldre som gir råd,
1189 veiledning og helsefremmende tjenester for eldre og deres pårørende, uten
1190 henvisning
- 1191 • Å opprette kommunal, digital eldrekontakt som gir datakurs for nybegynnere og
1192 særskilt tilrettelagt dataveiledning og støtte for de som ønsker det
- 1193 • Å senke grensen fra 80 til 75 år, for at kommunen tilbyr forebyggende hjemmebesøk.
1194 Personer over 70 år skal kunne be om forebyggende hjemmebesøk
- 1195 • At Bergen kommune skal sende Seniorguiden pr post til alle over 65 år. Seniorguiden
1196 gir oversikt over tjenester, aktiviteter og gode råd som alle eldre har stor nytte av å
1197 kjenne til
- 1198 • At kommunale basistjenester for eldre skal gjennomføres av ansatte og ikke
1199 frivilligheten
- 1200 • Gratis aktivitetskort for alle med pensjon under 350.000,- pr år etter skatt
- 1201 • At Bergen kommune skal stille krav om honnørpriser for eldre ved tilskudd til
1202 kulturformål
- 1203 • Aktivitetssenter for hjemmeboende eldre etableres som tilbud til alle
- 1204 • Tiltaksplan mot ensomhet hos eldre
- 1205 • Styrking av bibliotekene som gratis kunnskapsformidlere
- 1206 • Alternativer til digitale verktøy i alle kommunale sammenhenger

- Etablere eldreombud i alle bydeler

1208 Næringspolitikk

1209 Verdiskaping er viktig for samfunnet, og industrien står i en særstilling. Industrien produserer
1210 varer vi kan eksportere, den utvikler ny teknologi, og den gjør det mulig å nyttiggjøre oss
1211 våre felles naturressurser. Uten varig høy sysselsetting, et høyproduktivt arbeidsliv og flere
1212 verdensledende industrinæringer ville det økonomiske grunnlaget for en solid velferdsstat i
1213 Norge se ganske annerledes ut. Derfor er det viktig for Rødt at Norge skal være en
1214 industrinasjon, og at Bergen skal beholde en levedyktig og vital industri. Den organiserte
1215 industriarbeiderklassen er avgjørende for å sikre demokratisk kontroll og rettferdig fordeling
1216 av verdiskapningen.

1217 Rødt vil også jobbe for å støtte opp om kreativ næring, en industri som setter Norge på
1218 kartet internasjonalt, samt gir faste jobber til kunstnere, skribenter, musikere, spilldesignere,
1219 programmerere og andre ildsjeler innenfor den kreative sfæren. Innen mange kreative yrker
1220 er det vanskelig å få faste stillinger, derfor er det ekstra viktig å støtte kreativ
1221 næringsutvikling og sørge for at kreative yrker kan overleve.

1222 Rødt mener at industri- og næringspolitikk må bli en viktig del av klima- og miljøpolitikken. I
1223 Bergen har industri og arbeidsliv i stor grad basert seg på kysten og havets naturressurser,
1224 og det er viktig for Rødt å opprettholde den eksisterende industrien, samtidig som vi legger
1225 til rette for nye grønne næringsveier. Det er den industrielle kompetansen vi har utviklet
1226 basert på eksisterende råvarer som skal danne grunnlaget for fremtidens grønne løsninger.
1227 Sammen sikrer dette vårt livsgrunnlag – noe å leve av, og en klode å leve på.

1228 Vi må forlate den «næringsnøytrale» konsensusen og gjøre næringspolitikk om til politikk
1229 igjen. Vi må bruke det kommunale eierskapet i selskaper som Eviny og BIR aktivt for å sikre
1230 verdiskaping og økt videreforedling med utgangspunkt i den eksisterende industrien.
1231 Råvarene vi allerede høster og utvinner må vi bruke til industribygging her hjemme, i stedet
1232 for å sende dem uforedlet ut av landet.

1233

1234 Rødt arbeider for:

- 1235 • At nytt og eksisterende kommunalt eierskap skal brukes aktivt for å beholde og
1236 videreutvikle næringsutvikling i Bergen, samt å sikre gode arbeidsforhold
- 1237 • At kommunale anbud og oppdrag skal ivareta både kvalitet og pris
- 1238 • At kommunen stiller krav som bidrar til miljøvennlige løsninger i næringslivet
- 1239 • At kommunen stiller strenge krav til fordeling av utbytte, samt redusering av
1240 lederlønninger og bonuser i kommunalt eide selskaper
- 1241 • Å bruke det kommunale eierskapet i BIR til å investere i karbonfangst og -lagring på
1242 deres anlegg i Rådalen, og sørge for at dette kobles på Northern Lights-samarbeidet
- 1243 • Bruke handlingsrommet i det kommunale eierskapet i Eviny som gjør at selskapet
1244 kan bli en pioner innen hydrogen og andre grønne næringer som eksempelvis
1245 solkraft og bergvarme
- 1246 • Jobbe for gode vilkår for kultur- og kreativ næring, med fokus på små uavhengige
1247 selskaper og nisjebutikkene i Bergen
- 1248 • Støtte flerkulturelle entreprenørskap og fremme kjønnsmangfold i eierskapstruktur.
1249 Samtidig skal kommunen bidra til større forståelse av det organiserte arbeidslivet
- 1250 • Unntak fra eiendomsskatt for de som driver med brukthandel eller reparasjoner

- Opprette en kommunal matvarekjede som opererer etter kostprisprinsippet. Her skal kommunen også oppfordre til organisering og tariffavtale

1253 **Kultur, Idrett og Frivillighet**

1254 Kultur og idrett er viktige arenaer for inkludering, mangfold og felleskap. Rødt mener
1255 kjennskap til-, og deltagelse i slike aktiviteter styrker demokratiet, og gir en større flere
1256 muligheter til å delta aktivt i samfunnet. Bergen har en rik kulturarv og Rødt ønsker et fokus
1257 på kultur for alle. Innenfor idretten har man klart å skape gode arenaer for deltakelse,
1258 sosialisering og mestring, og dette ønsker vi skal rekke enda bredere. Slik kan vi skape en
1259 god kultur- og idrettsby hvor alle er inkludert, uavhengig av kjønn, sosioøkonomisk
1260 bakgrunn, kultur og etnisitet.

1261 Vi mener det er viktig at kulturen får utfolde seg på sine egne premisser. Like viktig som å
1262 sikre grunnfinansiering for både store og små aktører på kulturfeltet, er det med romslige
1263 stipendordninger til frittstående kunstnere og kulturarbeidere. Det skal også være rimelige,
1264 tilgjengelige kulturtilbud i alle bydeler, både for barn, ungdom, voksne og eldre, samt for
1265 både utøvere og deltagere.

1266 Uten frivilligheten hadde Bergen ikke hatt et så rikt kulturliv, eller så mange gode initiativer
1267 innenfor idretten. Gode, inkluderende tilbud drives i stor grad av frivillighet og ildsjeler, derfor
1268 er det også ekstra viktig at vi støtter opp om arbeidet som skapes av Bergens egen
1269 befolkning, og som styrker byen vår med gode tilbud og aktiviteter.

1270 De klassiske kulturuttrykkene skal bevares, men også moderne kulturuttrykk skal bli prioritert
1271 på lik linje innenfor kommunale støtteordninger til kultursektoren. Dette gjelder blant annet
1272 nyere uttrykksformer som rock-, hip hop-, pop og elektronisk musikk, samt spillaktiviteter,
1273 tegneserier og annen populærkultur.

1274 **Biblioteker**

1275 **Rødt arbeider for:**

- 1276 ● At alle bydeler skal ha et bibliotek med gode åpningstider og bemanning
- 1277 ● Å sikre mobile bibliotekstjenester til institusjoner og bydeler uten fast biblioteksfilial
- 1278 ● At de lokale filialene skal være flerbruksarenaer med rom og midler til ulike
1279 arrangementer og aktiviteter
- 1280 ● Å sikre og utvide midlene til eksisterende inkluderings- og utjevnende tiltak, som
1281 datahjelp og språkkafé, slik at tilbudet kan møte den økende etterspørselen
- 1282 ● Bedre skolebibliotek:
 - 1283 ○ At alle skoler i Bergen skal ha skolebibliotek med Bergen offentlige bibliotek
1284 som faglig ansvarlig
 - 1285 ○ At alle barn skal ha tilgang til skolebibliotek på sin skole med åpningstider og
1286 bemanning tilpasset elevenes skolehverdag og behov
 - 1287 ○ Sikre at alle skolebibliotek har ressurser og kompetanse til systematisk å låne
1288 inn og tilby aktuell litteratur på elevenes morsmål i samarbeid med Det
1289 flerspråklige bibliotek

1290 **Tilgjengelig kultur for alle**

1291 **Rødt arbeider for:**

- 1292 • At alle bydeler skal ha fullverdige kulturhus i tilknytning til bydelssentre med
- 1293 fullverdige scene- og øvingsfasiliteter
- 1294 • At staten må ta et fullverdig, nasjonalt finansieringsansvar for KODE på linje med de
- 1295 store kulturinstitusjonene i Oslo
- 1296 • Sikre at gjenreisningen av Ekserserhuset realiseres raskt, og arbeide for at huset også
- 1297 skal romme uorganiserte kulturtilbud for ungdom
- 1298 • Å tilgjengeliggjøre kultur for alle ved å tilby gratis inngang til vanskeligstilte gjennom
- 1299 aktivitetskortet og andre ordninger som sikrer voksne i samme posisjon en mulighet
- 1300 til å delta i kulturlivet
- 1301 • Å tilrettelegge kulturarrangement for alle aldersgrupper, kjønn, legninger,
- 1302 funksjonsnivå og økonomisk situasjon
- 1303 • At det skal etableres og opprettholdes lovlige graffiti vegger i alle bydeler
- 1304 • Å gi kommunal støtte til lokale, ideelle kulturentreprenører som satser på lokale
- 1305 kunstnere og utøvere av kultur
- 1306 • Å legge til rette for flere non-profit arrangementer og feiringer i offentlig rom, f.eks
- 1307 gratiskonserter og festivaler i parker
- 1308 • Å sikre økonomisk støtte og forutsigbarhet for organisasjoner som jobber med både
- 1309 likestilling og kultur, og at denne støtten spiller organisasjonenes faktiske behov,
- 1310 herunder AKKS som eksempel – og reversere bestemmelsen om at det ikke kan
- 1311 søkes aktivitetstilskudd i tillegg til driftsstøtte
- 1312 • Alle museer som mottar økonomisk tilskudd fra Bergen Kommune skal tilby minst en
- 1313 gratis helg i halvåret
- 1314 • Å bidra til å sikre realisering og drift av nytt publikumsbygg ved å støtte Bymuseets
- 1315 arbeid med å videreutvikle Gamle Bergen Museum
- 1316 • Å sikre fjerning av miljøgifter i sjøområdet rundt Gamle Bergen Museum og å sikre
- 1317 tilrettelegging av sjøområdet for delhavn for veteran skipshavn
- 1318 • Sikre kommunal medfinansiering og lokaler i den gamle hovedbrannstasjonen til det
- 1319 nye brannhistoriske museet
- 1320 • Å etablere en grønn tiltakspakke til museum og kulturhistoriske bygg for å sikre
- 1321 bærekraftige og fremtidsrettede energiløsninger
- 1322 • Å kartlegge offentlig innkjøpt kunst som henger rundt i Bergens kontorer og
- 1323 korridorer. Denne kunsten må gjøres tilgjengelig for alle

1324 Kultur for barn og ungdom

1325 Rødt arbeider for:

- 1326 • Å øke kulturskolens budsjett slik at tilbudet kan økes, ventetiden reduseres til maks
- 1327 ett år, og at tilbudet blir gratis. I første omgang vil vi foreslå at maksimal egenandel
- 1328 settes til 1.000 kroner i året
- 1329 • At kulturskolen får tilstrekkelige budsjettmidler til å låne ut instrumenter og annet
- 1330 nødvendig utstyr gratis
- 1331 • Å sikre flere heltidsstillinger/større stillinger innenfor kulturskolen og andre arenaer
- 1332 for barn og kultur
- 1333 • Et sterkere samarbeid mellom kulturskolen, SFO og skolene
- 1334 • Kommunalt tilskudd til private, ideelle kulturaktiviteter for barn (eks. Vestlandske
- 1335 teater sin teaterskole), slik at årspris blir lik som kulturskolen

- 1336 • At ungdom selv skal få styre en større del av sin fritid gjennom selvstyrte
- 1337 ungdomshus i alle bydeler. Det skal opprettes fritidsklubber, inkludert juniorklubb, i
- 1338 alle bydeler, og de som fortsatt er i drift skal bevares
- 1339 • Gode lokaler for ungdomsorganisasjoner og ungdomsparti med mulighet for møter
- 1340 og sosiale arrangementer i Bergen sentrum

1341 På lag med frivilligheten

1342 Bergen kommune har utarbeidet en egen politikk for frivillighet. Kommunens strategier
1343 inneholder en viktig anerkjennelse av frivillighetens rolle i Bergen, og har mange gode tiltak
1344 som Rødt forventer blir gjennomført og prioritert. Selv om planen har mange gode sider, har
1345 den også viktige mangler. En stor utfordring for byens ildsjeler innenfor frivilligheten er
1346 mangelen på egnede lokaler.

1347

1348 Rødt arbeider for:

- 1349 • At Bergen kommune skal praktisere en tillitsbasert frivillighetspolitikk med enkle
- 1350 søknadsprosesser, slik at ildsjeler bruker tiden sin på aktivitet i stedet for kommunalt
- 1351 byråkrati
- 1352 • Indeksregulering av støtte til frivillige organisasjoner
- 1353 • Tilskuddsordning for kompetanseheving hos frivillige organisasjoner
- 1354 • Egen satsing på studentfrivillighet i Studentbyen Bergen
- 1355 • Flere egnede lokaler tilgjengelig for frivilligheten
- 1356 • Ved restaurering eller nybygging av offentlige bygg, må det sikres infrastrukturer som
- 1357 legger til rette for ulike former for frivillig aktivitet, også spillfestivaler, cons og
- 1358 dataparty
- 1359 • At aktiviteter og organisasjoner under Hyperion (herunder spillforeninger og
- 1360 datakultur) skal ha de samme rettighetene til gratis lån av kommunale lokaler og
- 1361 tilskudd som tradisjonell idrett og kultur
- 1362 • Sikre at sosiale fellesskap innenfor frivilligheten blir mer tilgjengelig for alle på tvers
- 1363 av økonomisk bakgrunn ved å tilrettelegge for at disse kan ha lav/ingen
- 1364 deltagerkostnad
- 1365 • Offentlig tilgang til lagerplass for frivillige organisasjoner
- 1366 • Tilrettelegge for offentlige møteplasser for barn og unge.

1367 Frivilligsentralene

1368 Frivilligsentralene er selve livsnerven i den lokale frivilligheten. De fungerer som bindeledd
1369 mellom innbyggere, frivillige organisasjoner og kommunen, og de er helt avgjørende for en
1370 inkluderende bydelspolitikk.

1371

1372 Rødt arbeider for:

- 1373 • At Bergen kommune sikrer fullfinansiering av alle eksisterende frivilligsentraler, og at
- 1374 det kommunale tilskuddet indeksreguleres årlig slik at sentralene ikke tvinges til å
- 1375 kutte i drift eller bemanning
- 1376 • Jobbe for at alle bydeler og større lokalsamfunn som i dag mangler et eget tilbud skal
- 1377 ha en egen, fysisk frivilligsentral med faste åpningstider

- 1378 • At frivilligsentralene skal beholde sin autonomi (egenstyring) og ikke detaljstyres av
1379 kommunale etater. De må få fortsette å være lavterskelmøteplasser som formes av
1380 nærmiljøets egne behov
- 1381 • Sikre at daglig leder-stillingene ved sentralene er hele, faste stillinger med ordentlige
1382 lønns- og arbeidsvilkår, slik at man beholder kontinuitet og verdifull kompetanse i
1383 nærmiljøene
- 1384 • At kommunen stiller egnede, universelt utformede lokaler gratis til disposisjon for
1385 frivilligsentralenes egne aktiviteter og utlån til lokale lag

1386 Idrett

1387 Bergen er en viktig idrettsby med mange gode breddetilbud. Idrett gir sosialt felleskap,
1388 mestringsfølelse og bedre helse. Men det er likevel for dyrt å drive med organisert idrett for
1389 mange. Uorganisert aktivitet har dårlige forutsetninger og de store idrettene overskygger ofte
1390 de mindre kjente grenene. Vi ønsker å bygge opp om å senke terskelen for deltagelse
1391 innenfor idretten.

1392

1393 Rødt arbeider for:

- 1394 • Å opprettholde og utvide de økonomiske støtteordningene til idretten i Bergen
- 1395 • Å trappe opp de årlige investeringene til ordinære idrettsanlegg betydelig, med et mål
1396 om minimum 250 millioner kroner årlig
- 1397 • At prioritering av anleggsutbygging gjøres med utgangspunkt i eksisterende
1398 anleggsstruktur og befolkning. Bydeler med høy fattigdom skal prioriteres i
1399 anleggsutbyggingen
- 1400 • At det settes av midler til miljøvennlige fotballbaner i god tid før EU-forbudet mot
1401 gummigranulat slår inn i 2031. Bergen skal ikke bruke gummigranulat i utskiftninger
1402 av underlag eller nye baner
- 1403 • At kommunen fremdeles skal bygge, eie, drifte og vedlikeholde anleggene med
1404 fellesskapets midler, mens idrettslagene skal fylle dem med innhold. Utbygging av
1405 idrettsanlegg er en kommunal oppgave og må følge kommunale prioriteringer
- 1406 • At kommunen må sikre arealer til idrettsanlegg slik at alle kan utøve idrett i sitt
1407 nærmiljø
- 1408 • Å stille krav til idrettslagene om likeverdige tilbud for gutter og jenter, menn og
1409 kvinner, for bruk av kommunale anlegg
- 1410 • At idrettslag som drifter idrettsanlegg skal få kompensasjon tilsvarende det
1411 kommunal drift ville kostet
- 1412 • At idrettslag som må leie anlegg må få full kompensasjon for leieutgifter fra
1413 kommunen
- 1414 • Å tilrettelegge slik at andre idretter enn bare de mest populære idrettene er
1415 tilgjengelig i alle bydeler
- 1416 • Sikre rask realisering og kommunal medfinansiering av den planlagte nye ishallen i
1417 Slettebakken idrettsby
- 1418 • Innføre gratis svømming for honnørmottakere og lavinntektsgrupper i kommunale
1419 svømmehaller i utvalgte tidsrom i uken
- 1420 • Å gi kommunal støtte til svømmeopplæring utenfor skolen, slik at det blir et gratis
1421 tilbud for alle barn mellom 7 og 16 år
- 1422 • Å ha forpliktende samarbeid mellom skoler, SFO og idrettslag

- 1423 • Å bygge og drifte FYSAKHUS eller tilsvarende i alle bydeler
- 1424 • At det bygges BUA-enhet med utlån og utleie av idretts- og fritidsutstyr i alle bydeler
- 1425 • At Bergen kommune ikke skal bruke fellesskapets midler på kommersielle
- 1426 storarrangementer, men prioritere midlene til lokale breddeanlegg
- 1427 • At det sikres helårsdrift av Nordnes sjøbad
- 1428 • Å sikre tilgang for uorganisert mosjon for folk i alle aldre ved å ha åpne idrettshaller,
- 1429 flerbruksanlegg, utendørs lufteparker og lignende installasjoner

1430 Spillpolitikk

1431 Spill er i all hovedsak en sosial aktivitet med familie og venner, men man kan også spille
 1432 alene. Unge med interesser som dataspill, rollespill, cosplay, esport og lignende har færre
 1433 sosiale arenaer enn dem som driver med fotball, håndball og annen idrett. Det er viktig å ta
 1434 ungdommens interesser på alvor og gi de som blir sittende inne på rommet sitt gode, trygge
 1435 og sosiale møteplasser utenfor hjemmet.

1436 Det kan fort koste mye om man er interessert i dataspill eller deltar i esport. Da er det viktig å
 1437 ha dette utstyret tilgjengelig for alle på tvers av kjønn, etnisitet og sosioøkonomiske
 1438 forskjeller. Ifølge medietilsynets undersøkelse i 2020 spiller 76% av alle jenter mellom 9 og
 1439 18 år regelmessig. På tross av dette ser man lite til jenter i esporten og på spillsenterene.
 1440 Over 50% av alle kvinner spiller med kjønnsnøytrale alias.

1441 Rødt vil senke terskelen for deltakelse ved å stille krav om universell utforming, slik at alle,
 1442 på tvers av funksjonsnivå, kan benytte seg av slike tilbud.
 1443 Å jobbe aktivt for en inkluderende og åpen spillpolitikk er forebyggende i forhold til psykisk
 1444 helse. Det kan også være med på å jevne ut sosiale forskjeller ettersom spilling er noe vi alle
 1445 kan gjøre sammen på tvers av grenser som kultur, språk og kjønn.

1446

1447 Rødt arbeider for:

- 1448 • At spillkultur også blir en del av politikken forøvrig
- 1449 • At Bergen kommune gjør som Vestland fylke og sidestiller spillrelaterte aktiviteter
- 1450 med idretten på kommunalt nivå
- 1451 • At man innfører krav til universell utforming til de aktørene som får kommunal støtte
- 1452 til å tilby spillrelaterte aktiviteter og aktivitetshus og utvide tilskuddene tilsvarende slik
- 1453 at dette prioriteres
- 1454 • At kommunen fatter tiltak som inkluderer kvinner og andre kjønnsminoriteter i
- 1455 spillaktiviteter
- 1456 • At kommunen øker kompetansen og kunnskapen rundt spill til ansatte som jobber
- 1457 med barn og unge
- 1458 • Å jobbe aktivt mot mobbing i spill og på nett, gjennom økt kunnskap til foresatte,
- 1459 ungdommen, og i skolen
- 1460 • Å gi LAN-kulturen tilgang på relevante flerbrukslokaler som for eksempel skoler og
- 1461 gymsaler, uten at det skal legges ekstra kostnader på disse aktørene
- 1462 • At Bergen kommune kjøper inn plasser på cosplay- og rollespillarrangement i Bergen
- 1463 av aktører med god faglig og pedagogisk standard og inkluderer disse i
- 1464 aktivitetskorttilbudet

1465

- At Bergen kommune jobber for at esport blir organisert etter modell fra breddeidretten

1466